

پدیده آورندگان آزمون ۱۱ آبان ۹۷ سال یازدهم ریاضی

طراحان

نام درس	نام طراحان
فارسی و نکارش (۲)	مریم شیرانی - کاظم کاظمی - سعید گنجی‌خش زمانی - الهام محمدی - مرتضی منشاری - حسن وسکری
عربی زبان قرآن (۲)	درویشعلی ابراهیمی - ابراهیم احمدی - بهزاد جهانبخش - پیغمبر حسین زاده - فرشته کیانی - حامد مقدس زاده - نعمت‌الله مقصودی - فاطمه منصورخاکی
دین و زندگی (۲)	محبوبه ابتسام - حامد دورانی - فردین سماقی - محمد حسن فضلعلی - وحیده کاغذی - مرتضی محسنی کبیر - فیروز نژادنیف - سیداحسان هندی
زبان انگلیسی (۲)	شهاب اثماری - ندا باران طلب - مجتبی درخشان - میرحسین زاهدی - عبدالرشید شفیعی - علی شکوهی - رضا کیاسالار - جواد مؤمنی
حسابان (۱)	محمد مصطفی ابراهیمی - مهرداد اسپید کار - علی اکبر اسکندری - آیدا آریانفر - محمد رضا توجه - محمد رضا حسین زاده - سید عادل حسینی - امیر هوشنگ خمسه - شروین سیاچ نیا - علی شهرابی - محمد حسین صابری - عزیزالله علی اصغری - سید سروش کریمی مذاخی - سینا محمد پور - ابراهیم نجفی - حامد یحیی اوغلی
هندسه (۲)	سارا خرسوی - امیر هوشنگ خمسه - محمد خندان - رضا عباسی اصل - علی فتح آبادی - فرشاد فرامرزی - سینا محمد پور - ابراهیم نجفی - علی وزیری - حامد یحیی اوغلی
آمار و احتمال	امیر حسین ابومحبوب - محمد پور احمدی - سید عادل حسینی - امیر هوشنگ خمسه - سید وحید ذوالقاری - مرتضی فیض علوی - مجید محمدی نویسی - علیرضا وابقانی
فیزیک (۲)	خسرو ارغوانی فرد - ملیحه جعفری - بیتا خورشید - کاظم شاهملکی - محمد علی عباسی - سیاوش فارسی - محمد حسین معزیزان - سعید منیری - سید علی میر نوری - نیما نوروزی - سید امیر نیکویه نهالی
شیمی (۲)	بیژن باغبان زاده - بهزاد تقی زاده - جهان پناه حاتمی - ایمان حسین نژاد - مرتضی خوش کیش - موسی خیاط علی محمدی - صادق در تویان - مسعود روستایی - منصور سلیمانی ملکان - رسول عابدینی زواره - محمد عظیمیان زواره - کسری عیدی پور - میلاد کرمی - علی مؤیدی - محمد علی نیک پیما
زمین شناسی	روزبه اسحاقیان - لیلی نظیف - سمیرا نجف پور

گزینشگران، مسئولین درس و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	گروه ویراستاری	مسئول درس	مسئول درس
فارسی و نکارش (۲)	الهام محمدی	الهام محمدی	طنین زاهدی کیا - مریم شیرانی - مرتضی منشاری	الهام معتمدی	الهام معتمدی
عربی زبان قرآن (۲)	فاطمه منصورخاکی	فاطمه منصورخاکی	درویشعلی ابراهیمی - فرشته کیانی - سید محمد علی مرتضوی - اسامیل یوسف پور	لیلا ایزدی	لیلا ایزدی
دین و زندگی (۲)	حامد دورانی	حامد دورانی	صالح احصائی	آرزو بالازاده	آرزو بالازاده
زبان انگلیسی (۲)	جواد مؤمنی	جواد مؤمنی	عبدالرشید شفیعی	فاطمه فلاحت پیشه	فاطمه فلاحت پیشه
حسابان (۱)	علی شهرابی	ایمان چینی فروشان	سید عادل حسینی - حمید زرین کفش - مهرداد ملوندی - سید سروش کریمی مذاخی - سجاد عابد	حیدر رضا رحیم خانلو	حیدر رضا رحیم خانلو
هندسه (۲)	سینا محمد پور	سینا محمد پور	مهرداد ملوندی - سید عادل حسینی - سید سروش کریمی مذاخی - سجاد عابد	فرزانه خاکپاش	فرزانه خاکپاش
آمار و احتمال	سید وحید ذوالقاری	امیر حسین ابومحبوب	سجاد عابد - مهرداد ملوندی - سید عادل حسینی - سید سروش کریمی مذاخی	فرزانه خاکپاش	فرزانه خاکپاش
فیزیک (۲)	سعید منیری	ایمان چینی فروشان	حمید زرین کفش - بابک اسلامی - عرفان مختارپور - سید سروش کریمی مذاخی	آته اسفندیاری	آته اسفندیاری
شیمی (۲)	ایمان حسین نژاد	ایمان حسین نژاد	محبوبه بیک محمدی - میلاد کرمی - محمد سعید رشیدی نژاد	الهه شهبازی	الهه شهبازی
زمین شناسی	سمیرا نجف پور	سمیرا نجف پور	روزبه اسحاقیان - سحر صادقی	لیدا علی اکبری	لیدا علی اکبری

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	معصومه علیزاده (اختصاصی) - سید محمد علی مرتضوی (عمومی)
مسئولین دفترچه	فرزانه پور علیرضا (اختصاصی) - معصومه شاعری (عمومی)
مسئولین دفترچه	مدیر گروه: مریم صالحی
مسئولین دفترچه: الهه شهبازی (اختصاصی) - لیلا ایزدی (عمومی)	مسئولین دفترچه: الهه شهبازی (اختصاصی) - لیلا ایزدی (عمومی)
حروف نگاری و صفحه آرایی	فرزانه فتح الله زاده - فاطمه علی باری
نظارت چاپ	علیرضا سعد آبادی

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

(الهام ممدوه)

-۶

«فرهاد و شیرین» از «وحشی بافقی» است.

توجه: «خسرو و شیرین» اثر نظامی است.

(فارسی ۲، تاریخ ادبیات، صفحه ۱۰)

(مریم شمیرانی)

-۷

در این بیت «تضاد» به کار نرفته است.

گزینه «۱»: تشبیه «حبابوار»/ گزینه «۲»: «عالی» مجاز از «اهل عالم»

گزینه «۴»: شنیدن بو: حس آمیزی

(فارسی ۲، آرایه، ترکیبی)

(مریم شمیرانی)

-۸

پیام مشترک عبارت صورت سؤال و گزینه «۳»، چنان زیستنی است که نام نیک از انسان به جا بگذارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: از مردم دوری کن. / گزینه «۲»: مراقب باش تو را نفریبد. / گزینه «۴»: نیاز سپاهیان را برآورده کن.

(فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۳۶)

(مریم شمیرانی)

-۹

مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه «۱»، «زندگی پس از مرگ» است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۲»: غمگین بودن از مرگ دوست/ گزینه «۳»: مرگ خواهی سنگین پس از زندگی است. / گزینه «۴»: در انتظار یار حتی پس از مرگ

(فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۳۵)

(کاظم کاظمی)

-۱۰

مفهوم مشترک ایات گزینه‌های «۱، ۲ و ۳» نکوهش تقلید است، اما در بیت گزینه «۴»، شاعر تقلید نوجوانان از پیران را برای آن‌ها شادی‌بخش می‌داند.

(فارسی ۲، مفهوم، مشابه صفحه ۲۴)

(مسن و سکری - ساری)

-۱

فقط در گزینه «۳»، «محجوب» به معنی «باشرم، باحیا» آمده است. در گزینه‌های دیگر «محجوب» به معنای «پنهان، مستور» به کار رفته است.

(فارسی ۲، لغت، صفحه ۱۸)

(سعید کنج‌پشن‌زمانی)

-۲

معنای واژه‌های نادرست:

دون همت: کوتاه‌همت، دارای طبع پست و کوتاه‌اندیشه/ توقیع: امضا کردن فرمان، مهر کردن نامه و فرمان/ روضه: باغ، گلزار/ شبگیر: سحرگاه، پیش از صحیح/ کران: ساحل، کنار/ وضعه: اندرز، پنددادن

(فارسی ۲، لغت، واژه‌نامه)

(الهام ممدوه)

-۳

گزینه «۱»: نواحی ← نواحی/ گزینه «۲»: برخاستنده ← برخاستنده/ گزینه «۳»: گذارده ← گزارده

(فارسی ۲، املاء، صفحه‌های ۱۷، ۲۰ و ۲۹)

(مرتضی منشاری - اربیل)

-۴

«شسته شد» در گزینه «۴» فعل مجھول است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: جمله‌های هر دو مصراع سه جزئی گذرا به مستند هستند و «نهان» و «عیان» مستندهای جمله‌ها می‌باشند.

گزینه «۲»: «خسته شد» و «خسته می‌شود» سه جزئی با مستند هستند و «خسته» مستند جمله‌ها است.

گزینه «۳»: «سرگشته و حیران» در مصراع اول و «مقیمه» در مصراع دوم مستند هستند.

(فارسی ۲، زبان فارسی، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

(مریم شمیرانی)

-۵

«دیگر» در مصراع اول بیت گزینه «۱»، ضمیر مبهم است و در گزینه‌های دیگر، صفت مبهم است.

(فارسی ۲، زبان فارسی، صفحه ۱۶)

<p>نکته: نقش صفت هیچ‌گاه نشانه‌ی جمع نمی‌پذیرد.</p> <p>(فارسی ۲، زبان فارسی، مشابه صفحه ۳۴)</p> <hr/> <p>(کتاب جامع)</p> <p>-۱۶</p> <p>«نان» در بیت گزینه «۳» در معنای حقیقی و معمول آن به کار رفته است؛ اما در سایر ابیات مجازاً به معنای «رزق و روزی و خوردنی» آمده است.</p> <p>(فارسی ۲، آرایه، صفحه ۲۲)</p> <hr/> <p>(کتاب جامع)</p> <p>-۱۷</p> <p>در بیت صورت سؤال می‌خوانیم: «تا زمانی که ماه، مشتری حلقه‌ی گوش شما باشد، مشتری غلام حلقه در گوش شما خواهد بود.»</p> <p>«مشتری» نخست یعنی «خریدار» و «مشتری» دوم نام سیاره است. پس جناس تمام دارد. بیت به وضوح شخصیت‌بخشی دارد و شخصیت‌بخشی، خود استعاره است. / مراعات‌نظری بین «مه» و «مشتری» دوم دیده می‌شود. / «غلام حلقه‌به گوش بودن» کنایه است.</p> <p>(فارسی ۲، آرایه، ترکیبی)</p> <hr/> <p>(کتاب جامع)</p> <p>-۱۸</p> <p>مفهوم محوری ابیات گزینه‌های «۱، ۳ و ۴» توصیه به قناعت‌پیشگی است اما در بیت گزینه «۲» عکس آن، بیان شده است.</p> <p>(فارسی ۲، مفهوم، مشابه صفحه ۲۰)</p> <hr/> <p>(کتاب جامع)</p> <p>-۱۹</p> <p>مفهوم هر دو بیت به سخن مشهور (کل شیء یرجح الی اصله) اشاره دارند؛ هرجیزی سرانجام به اصل و ریشه خویش باز می‌گردد که منظور از آن، بازگشت به عالم معنا و به سوی خاست.</p> <p>(فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۳۲)</p> <hr/> <p>(کتاب جامع)</p> <p>-۲۰</p> <p>عطار دید که در وجود مولانا سوزی است که عالم را به آتش می‌کشد و این مفهوم در گزینه «۴» نیز دیده می‌شود.</p> <p>(فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۲۹)</p>	<p>(کتاب جامع - با تغییر)</p> <p>-۱۱</p> <p>واژه‌ای که غلط معنی شده‌اند:</p> <p>پیشگاه: درگاه، آستانه / طعن: سرزنش کردن / دوش: دیشب</p> <hr/> <p>(فارسی ۲، لغت، واژه‌نامه)</p> <p>-۱۲</p> <p>غلط‌های املایی سایر ابیات و شکل درست آن‌ها:</p> <p>گزینه «۱»: خواست ← خاست</p> <p>گزینه «۳»: مستهفّان ← مستحقان</p> <p>گزینه «۴»: صرصام ← سرسام</p> <hr/> <p>(فارسی ۲، املاء، ترکیبی)</p> <p>-۱۳</p> <p>گزینه «۱»: لطف کن لطف (تکرار) / گزینه «۳»: تو خود ... (بدل) / گزینه «۴»: قبیله‌ها همه عاشق ... (بدل)</p> <p>(فارسی ۲، زبان فارسی، صفحه ۳۴)</p> <hr/> <p>(کتاب جامع - با تغییر)</p> <p>-۱۴</p> <p>تمام زوج واژه‌های گزینه «۱» با هم رابطه معنایی «تناسب» دارند.</p> <p>تشریح دیگر گزینه‌ها</p> <p>گزینه «۲»: عقد و مخنقه: ترادف / شراع و خیمه: ترادف / بازان و یوزان: تناسب / همایون و نیکبخت: ترادف</p> <p>گزینه «۳»: زیر و زبر: تضاد / پوست و گوشت: تناسب / دبیر و قلم: تناسب / رخت و جامه: ترادف</p> <p>گزینه «۴»: غزو و شمشیر: تناسب / صعب و سهل: تضاد / ناو و رود: تناسب / کوشک و پادشاه: تناسب</p> <p>(فارسی ۲، زبان فارسی، صفحه ۱۶)</p> <hr/> <p>(کتاب جامع)</p> <p>-۱۵</p> <p>وازگان گزینه «۲»، همه، ترکیب اضافی هستند.</p> <p>در گزینه «۱» مشایخ فراوان، اشعار غم‌انگیز، در گزینه «۳»، شهر پرغوغغا و عالی‌ترین آثار و در گزینه «۴»، کتاب گران‌بها ترکیب وصفی هستند.</p>
--	---

(نعمت‌الله مقصودی - بوشهر)

-۲۶

این حدیث بر سودمندتر بودن سکوت نسبت به سخنی اشاره می‌کند که ارزش کمتری در برابر خاموشی دارد و می‌توان آن را بر زبان نیاوردن بنابراین تنها گزینه «۲» با مفهوم این حدیث تناسب و هم‌خوانی ندارد.

(مفهوم)

(خطمه منصور، فاکن)

-۲۷

«الفاسق» کسی است که از راه درست خارج شده و به گناه آلوده گشته است، بنابراین «تَرَكَ الذَّنْبَ: گناه را ترک کرده است» نادرست است.

(مفهوم)

(خطمه منصور، فاکن)

-۲۸

با توجه به ترجمه مکالمه مشخص می‌شود گزینه «۴» نادرست است.

ترجمه عبارات:

گزینه «۱»: قیمت این شلوار چند است؟؛ سرورم، پنجاه هزار تومان است.
گزینه «۲»: و این کیف‌ها چند هستند؟؛ بر حسب جنس‌ها مختلف است.
گزینه «۳»: ببخشید، آیا ممکن است برای خرید کمک کنید؟؛ بر روی چشمم ای خواهرم.

گزینه «۴»: می‌خواهم که هدیه‌ای برای مادرم بخرم؛ بفرمایید، رنگ پیراهنش بنفش است.

(مفهوم)

ترجمه متن در گمطلب:

«اگر به قسمت جنوبی صحرای سینا واقع در مصر بنگریم، کوه «طور» را که یاد آن ده مرتبه در قرآن کریم آمده است، می‌بینیم. این کوه قسمت بزرگی از زندگی حضرت موسی پیامبر (ع) را پر کرده است و آن حقیقتاً یک مکان مقدس پر از حوادث بسیار بوده است. نزد این کوه، رحمت الهی جاری گشته است و این کوه دیدار موسی (ع) با پروردگارش را دیده است آن هنگام که خداوند با کلمات و نشانه‌های خود بدون واسطه با او سخن می‌گفت تا با آن‌ها بهسوی قومش برگردد!»

(بشير مسینی‌زاده)

-۲۹

با توجه به متن، کوه طور دیدار موسی (ع) با پروردگارش را دیده است.

(در گمطلب)

(بشير مسینی‌زاده)

-۳۰

موسی (ع) با چه چیزی بهسوی قومش آمد؟

طبق جمله «عندما کان الله ...» موسی (ع) با کلمات و نشانه‌های پروردگارش بهسوی قومش آمد.

(در گمطلب)

(خطمه منصور، فاکن)

-۳۱

همان طور که در متن آمده «کوه طور مکانی مقدس است و موسی (ع) پروردگارش را در آن ملاقات کرد!»

(در گمطلب)

عربی زبان قرآن (۲)

-۲۱

(فرشته کیانی)

«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا»: ای کسانی که / آمَنوا؛ ایمان آورده‌اید (آوردید) / «جَنَّبُوكُوا»: پیرهیزید، دوری کنید، اجتناب کنید / «كَثِيرًا مِنَ الظُّنُونَ»: از بسیاری از (ترمیم)

(گمان) گمان‌ها

-۲۲

(هامد مقدس‌زاده - مشهر)

«غَلَى النَّاسُ»: مردم باید، بر مردم واجب است / «أَنْ يَبْتَغِيدُوا»: دوری کنند، فاصله بگیرند / «الْعَجْبُ»: خودپسندی / «قد یکون»: گاهی هست، گاهی وجود دارد / «أَحْسَنُ مِنَا»: از ما بهتر است

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: بدگمانی «نادرست است و همیشه» اضافی ترجمه شده است.

گزینه «۲»: «همیشه» اضافی ترجمه شده است.

گزینه «۴»: «بدگمانی، دور شوند و همیشه» نادرست‌اند.

(ترمیم)

-۲۳

(نعمت‌الله مقصودی - بوشهر)

«جَتَّبَ»: پیرهیز، دوری کن، اجتناب کن / «عَنْ ازْسَمِيَّة»: نامیدن، نامگذاری کردن، نام دادن / «أَصْدَقَائِكَ»: دوستانت / «بِالْلَّاقَابِ الْقَبِيْحَةِ»: با لقب‌های زشت / «وَأَلَوْ كَانَتْ»: اگرچه باشد / «تَيْتِكَ»: نیت / «مِزاحًا»: شوخی

(ترمیم)

-۲۴

(ابراهیم احمدی - بوشهر)

«نَهَى»: نهی کرد / نهی کرده است. قید تأکید «قطعاً» اضافی است.

(ترمیم)

-۲۵

(ابراهیم احمدی - بوشهر)

عبارت «خَيْرٌ إِخْوَانَكُمْ مَنْ أَهْدَى إِلَيْكُمْ عِيَوبَكُمْ!» به معنای «بهترین دوستان شما کسی است که عیوب‌هایتان را به شما هدیه دهد!»، یعنی بهترین دوست انسان کسی است که عیوب‌هایش را به او نشان دهد. این مفهوم با گزینه «۴» تناسب ندارد.

(مفهوم)

(فرشتہ کیانی)

-۳۷

(خاطمه منور قائلی)

-۳۲

«ذکر» فاعل برای فعل «جاء» است.

نکته مهم درسی

دو کلمه «خیر» و «شر» اگر به معنای «بهتر و بدتر» باشند، اسم تفضیل هستند. در این صورت معمولاً بعد از حرف جر «مِن» یا به صورت «مضاف» می‌آید.

تشییع گزینه‌های دیگر

گزینه «۲»: «شب قدر از هزار ماه بهتر است»
گزینه «۳»: بهترین امور میانه‌ترین آن‌ها است.
گزینه «۴»: بهترین مردم کسی است که به مردم سود رساند!

(قواعد اسم)

(بیزار، هیجان‌انگیز - قائم‌شهر)

-۳۸

تشییع گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «التوَّاصُل» مصدر باب تفاعل و اسم است نه فعل.
گزینه «۲»: «التجَسُّس» مصدر باب تفْعُل و اسم است نه فعل.
گزینه «۳»: «لَا تَلْقَيْوَا» باب تفعیل هست، ولی مجھول نیست.

(تفابیل صرفی و مدل اعرابی)

(فرشتہ کیانی)

-۳۹

سؤال گزینه‌ای را می‌خواهد که در آن اسم تفضیل و اسم مکان با هم وجود داشته باشد!

«أَعْزَ» اسم تفضیل و «الموَكَب» اسم مکان است.

تشییع گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «أَعْلَم» اسم تفضیل است.
گزینه «۲»: «خَيْر» اسم تفضیل است.

گزینه «۳»: «المَشْرُق» و «المَغْرِب» اسم مکان هستند.

(قواعد اسم)

(درویشعلی ابراهیمی)

-۴۰

تشییع گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «أَحْمَر»: قرمز رنگ است و نمی‌تواند اسم تفضیل باشد.
گزینه «۲»: «أَخْضَر»: سبز و «أَصْفَر»: زرد رنگ هستند و نمی‌توانند اسم تفضیل باشند.

گزینه «۳»: «أَسْوَد»: سیاه رنگ است و نمی‌تواند اسم تفضیل باشد.

(قواعد اسم)

(تبلیل صرفی و مدل اعرابی)

(خاطمه منور قائلی)

-۳۳

شش فعل ماضی در متن به کار رفته است که عبارت‌اند از: « جاءَ، مَلَّ، كَانَ، جَرَّتَ، شَهَدَ، كَانَ ».

(بیزار، هیجان‌انگیز - قائم‌شهر)

-۳۴

در این گزینه، «الخیر» در معنای «خوب» آمده است که اسم تفضیل نیست.

در گزینه‌های «۱» و «۳»، «خیر» و در گزینه «۴»، «الأولى» اسم تفضیل هستند.

(درویشعلی ابراهیمی)

-۳۵

با توجه به ترجمه عبارت گزینه «۳» ($65 = 11 - 67$) در می‌باید این گزینه نادرست است و به جای « خَمْسَةُ وَ سَيِّنَ » باید « سَتَّةُ وَ خَمْسِينَ » می‌آمد ($56 = 11 - 67$).

تشییع گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: $(4 \times 7 = 28)$ درست است.گزینه «۲»: $(10 + 5 = 15)$ درست است.گزینه «۴»: $(44 \div 2 = 88)$ درست است.

(عدرا)

(خاطمه منور قائلی)

-۳۶

در این گزینه، اسم تفضیل با اسم مکان به کار نرفته است. « خَيْرًا » به معنی « خوبی » و مصدر است.

تشییع گزینه‌های دیگر

گزینه «۲»: «الأَخْرَيْنَ » اسم تفضیل است.

گزینه «۳»: «أَنْسَابَ » اسم تفضیل است.

گزینه «۴»: «مَكَبَّةَ » اسم مکان است.

(قواعد اسم)

(مبوبه ابتسام)

-۴۶

زمانی که انسان اندکی از سطح زندگی روزمره خارج شود و در افق بالاتری بیندیشد خود را با نیازهای مهم‌تر از نیازهایی طبیعی رویه رو می‌بیند. این نیازها به تدریج به داغدغه و بالاخره به سؤال‌های تبدیل می‌شوند که انسان تا پاسخ آن‌ها را نباید آرام نمی‌گیرد.

(درس ا، صفحه‌ی ۱۳)

(فاطمه دوران)

-۴۷

طبق فرموده امام کاظم (ع) آنان که در تعقل و تفکر برترند، نسبت به فرمان‌های الهی داناند و خداوند رسولانش را به سوی بندگان نفرستاد، جز برای این‌که بندگان در پیام الهی تعقل کنند.

(درس ا، صفحه‌ی ۱۶)

(مبوبه ابتسام)

-۴۸

پاسخ به نیازهای بنیادین حداقل می‌باشد دو ویژگی داشته باشد: ۱- کملأ درست و قابل اعتماد باشد و ۲- همه‌جانبه باشد.
هر پاسخ احتمالی و مشکوک نیازمند تجزیه و آزمون است.

(درس ا، صفحه‌ی ۱۳)

(محمدحسن غضبلعلی)

-۴۹

با این‌که انسان‌ها در برخی خصوصیات، مانند نژاد، زبان و آداب و رسوم با یکدیگر تفاوت دارند، اما در ویژگی‌های فطری مشترک‌کند، به همین جهت همگی نام مشترک انسان گرفته‌اند و خداوند یک برنامه‌ی کلی به آن‌ها عنایت کرده است (یعنی وجود دین واحد مولود فطرت مشترک انسان‌ها است). همچنین بر اساس آیات قرآن، اسلام (تسلیم خدا بودن) نام تنها دین الهی است که پیامبران از آدم تا خاتم مردم را بدان دعوت می‌کردند و تعالیم پیامبران در برخی احکام فرعی متفاوت بوده، اما این تفاوت سبب نمی‌شد که اصل دین آنان مختلف شود.

(درس ا، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

(مرتضی محسنی کبیر)

-۵۰

حدیث شریف پیامبر اکرم (ص) «لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام» مربوط به وجود قوانین تنظیم‌کننده است که مؤید «پویایی و روز آمد بودن دین اسلام» از عوامل ختم نبوت است.

(درس ا، صفحه‌های ۲۹، ۲۸ و ۲۰)

(وهدیره کاغزی)

-۴۱

خداؤند در سوره عصر به زمان قسم می‌خورد و راه رهایی انسان از خسارت و زیان را ایمان و عمل صالح و توصیه به حق و صبر معرفی می‌نماید.

(درس ا، صفحه‌ی ۱۳)

(مرتضی محسنی کبیر)

-۴۲

احتیاج دائمی انسان به داشتن برنامه‌ای که پاسخگوی نیازهایش باشد و سعادت او را تضمین کند، سبب شده است که در طول تاریخ همواره شاهد ارائه برنامه‌های متفاوت و گاه متضاد از جانب مکاتب بشری باشیم.

(درس ا، صفحه‌ی ۱۲)

(مرتضی محسنی کبیر)

-۴۳

خداؤند در آیه شریفه «يا ايها الذين آمنوا استجيبوا لله ولرسول ...» احابت یا اطاعت از دعوت خدا و رسول را شرط حیات‌بخش به روح انسان مؤمن معرفی نموده است. لذا رسیدن به حیات معنوی معلول احابت فرمان الهی است که از طریق پیامبرش به ما می‌رسد.

(درس ا، صفحه‌ی ۹)

(فیروز نژاد نیف - تبریز)

-۴۴

انسان می‌داند که اگر هدف حقیقی خود را نشناسد یا در شناخت آن دچار خطا شود عمر خود را از دست داده است.

نیازهای برتر برآمده از سرمایه‌های ویژه‌ای است که خداوند به انسان عطا کرده است.

(درس ا، صفحه‌ی ۱۳)

(مبوبه ابتسام)

-۴۵

سؤال «ایا زندگی با مرگ تمام می‌شود؟» و بیت «از کجا آمدام آمدنم بهر چه بود / به کجا می‌روم آخر ننمایی وطنم» مربوط به نیاز در ک آینده خوبیش است و پاسخ به این سؤال فقط از عهدی کسی برمی‌آید که کمالاً زندگی پس از مرگ را بشناسد، سپس به اطلاع دیگران برساند.

(درس ا، صفحه‌ی ۱۳)

(سید احسان هنری)

-۵۶

استخراج قوانین موردنیاز بانکداری ← توجه به نیازهای متغیر در عین توجه به نیازهای ثابت

انطباق و تحرک مقررات اسلامی ← وجود قوانین تنظیم‌کننده

(درس ۲، صفحه ۳۰)

(فاطمه دورانی)

-۵۱

ایمان به خدای یگانه و دوری از شرک از برنامه‌های اسلام در حیطه ایمان است.
انسان با اندیشه در خود و جهان هستی می‌تواند به این ایمان قلبی برسد.

(درس ۲، صفحه ۲۴)

(سید احسان هنری)

-۵۷

آیه ۱۹ سوره آل عمران: «... اهل کتاب در آن راه مخالفت نپیمودند، مگر پس از آنکه به حقانیت آن آگاه شدند. آن هم به دلیل رشک و حسدی که میان آنان وجود داشت.»

(درس ۲، صفحه ۳۳)

(فاطمه دورانی)

-۵۲

آیه ۱۳ سوره شوری: «خداآوند از دین همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود. و آنچه را ما به تو وحی کردیم و به ابراهیم و موسی و عیسی توصیه نمودیم، این بود که دین را به پا دارید و در آن تفرقه نکنید...»

(درس ۲، صفحه ۲۳)

(وهدیه کاغزی)

-۵۸

تعیین امام معصوم از طرف خداوند سبب شد که مسئولیت‌های پیامبر جز دریافت وحی ادامه یابد و جامعه کمبودی از جهت رهبری و هدایت نداشته باشد.

(درس ۲، صفحه ۳۹)

(فیروز نژادنیف - تبریز)

-۵۳

دلایل نادرستی گزینه‌ها:

رد گزینه «۱»: در مورد تحریف تعالیم پیامبران پیشین است.

رد گزینه «۲»: پیامبران جدید درباره اصولی چون توحید و سخن گفته‌اند و بیانشان در حد فهم انسان‌های دوران خود بوده است.

رد گزینه «۳»: حدیث است نه آیه

(درس ۲، صفحه ۲۵)

(فیروز نژادنیف - تبریز)

-۵۹

در زمان نزول قرآن کریم، آمادگی فکری و فرهنگی جوامع به میزانی بود که می‌توانست کامل‌ترین برنامه را دریافت کند. به همین جهت می‌بینیم که با ورود اسلام به سرزمین‌های دیگری مانند ایران و عراق، نهضت علمی و فرهنگی بزرگی ایجاد شد و عالمان فراوانی ظهرور کردند. این مورد در تقابل با رشد تدریجی سطح فکر مردم است که باعث می‌شد در هر دوره پیامبری ظهرور کند.

(درس ۲، صفحه ۳۹)

(وهدیه کاغزی)

-۵۴

در برنامه الهی خدا از انسان خواسته می‌شود تا با اندیشه در خود و جهان هستی به ایمان قلبی دست یابد. ایمان به عادلانه بودن نظام هستی و فرستادگان الهی و راهنمایان دین و در عرصه عمل از انسان می‌خواهد با ایمانی که کسب کرده است تلاش نماید تا جامعه‌ای دینی براساس عدالت بنا نماید.

(درس ۲، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

(وهدیه کاغزی)

-۶۰

قرآن می‌فرماید: «و هر کس که دینی جز اسلام اختیار کند هرگز از او پذیرفته نخواهد شد و در آخرت از زیان‌کاران خواهد بود پس تنها دینی که می‌تواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند، اسلام است.»

(درس ۲، صفحه ۳۰)

(فردریک سماق - لرستان)

-۵۵

استمرار و پیوستگی در دعوت: لازمه ماندگاری یک پیام، تبلیغ دائمی و مستمر آن است این تداوم سبب شد تا تعالیم الهی جزء سبک زندگی و آداب و فرهنگ مردم شود و دشمنان دین نتوانند به راحتی آن را کنار بگذارند.

(درس ۲، صفحه ۲۵)

(نرا باران طلب)

-۶۵

ترجمه جمله: «برای این که با شما کاملاً رو راست (صادق) باشم، باید بگوییم که روشی که شما با والدینتان رفتار می کنید ابدآ مؤبدانه نیست.»

- (۱) داخلی، اهلی
 (۲) مشهور، مردمی
 (۳) رو راست، صادق
 (۴) باستانی

(واژگان)

(پواد مؤمن)

-۶۶

ترجمه جمله: «خیلی شوکه شدم وقتی محل زندگی کوچک و فقیرانه آنها را دیدم (متأسفم که می گویم حتی تو ان را یک خانه بنامم)، چرا که تصور کرده بودم آن خیلی بزرگتر و همچنین دلگشا بر باشد.»

- (۱) ناپدید شدن
 (۲) تصور کردن
 (۳) مرور اجمالی کردن
 (۴) لذت بردن

(واژگان)

(میرحسین زاهدی)

-۶۷

ترجمه جمله: «به نظر می رسد رئیس هیچ در کی از مشکلاتی که کارمندان در حال حاضر در وظایف روزمره خود در محل کار با آن مواجه هستند، ندارد.»

- (۱) درک
 (۲) دست خط
 (۳) پخش
 (۴) یادآوری

(واژگان)

(شهاب انصاری)

-۶۸

ترجمه جمله: «در ابتداء، بومیان باید بدانند که چگونه به ارزش های فرهنگی مردمی که از کشورشان بازدید می کنند، احترام بگذارند.»

- (۱) علامت، آگهی
 (۲) زائر
 (۳) ارزش
 (۴) بیابان

(واژگان)

(پواد مؤمن)

-۶۹

ترجمه جمله: «هنوز برای من سؤال است که چرا او من و تمام آن خاطرات زیبا را بدون هیچ احساس حسرتی پشت سر گذاشت.»

- (۱) سؤال
 (۲) توصیف
 (۳) محافظت
 (۴) محل

(واژگان)

(علی شکوهی)

-۶۱

ترجمه جمله: «او کمی اسپاتیابی می دارد، بنابراین توانستیم یک اتاق خوب در بارسلونا پیدا کنیم و در صورت نیاز چیزهای ضروری را بخریم.»

نکته مهم درسی

زبان ها اسمهای غیرقابل شمارش محسوب می شوند و نمی توانند با کلماتی مثل "few", "a few", "many" و "a lot" قابل انتساب باشند. به کار روند (رد گزینه ۲۳). چون مفهوم جمله مشتبث است؛ پس نمی توان از "little" که مفهوم کم و ناکافی دارد، استفاده کنیم (رد گزینه ۱۱). (گرامر)

(میرحسین زاهدی)

-۶۲

ترجمه جمله: «احساس می کنم همین الان واقعاً نیاز به حدائق دمنوش داغ یا یک بطری شیر کاکائو دارم!»

- (۱) دو لیوان / یک پارچ (شیشه)
 (۲) دو فنجان / یک بطری
 (۳) یک تکه / یک لیوان
 (۴) یک فرص / یک بسته (جعبه)

نکته مهم درسی

واحد شمارش مناسب برای چای، "cup of" و برای شیر کاکائو، "bottle of" است. یادتان باشد وقتی عددی بالاتر از یک قبل از اسمی به کار می برد، حتماً اسم بعدی را جمع بیندید. بنابراین "two cup" نمی تواند درست باشد ("two cups"). (گرامر)

(پواد مؤمن)

-۶۳

ترجمه جمله: «هیچ نشانه روشنی از بیهود در شیوه ای که اداره مدیریت می شود وجود ندارد. به نظرم ما نیاز به اعمال تغییر بزرگی داریم.»

- (۱) نکته
 (۲) خطر
 (۳) برج
 (۴) نشانه

(واژگان)

(رضا کیاسالار)

-۶۴

ترجمه جمله: «دانش آموزانی که تمام شب را در اینترنت چرخ می زند، همیشه توجه کامل موردنیاز در کلاس را طی روزهای مدرسه ندارند.»

- (۱) آوار خواندن
 (۲) موج سواری کردن، گشت زدن (در اینترنت)
 (۳) نجات دادن
 (۴) تفاوت کردن

(واژگان)

(مبین (رسان))	-۷۶	(جواب مؤمن)	-۷۰
ترجمه جمله: «طبق متن، نویسنده هرگز به سالن روستا نمی‌رود.»		ترجمه جمله: «برای افزایش کیفیت کارمان، همه اعضا باید درباره وظایف روزانه‌شان بهصورت مکرر گزارش دهند.»	
(درک مطلب)		(۱) فربیکارانه (۲) خوشبختانه (۳) بهطور فیزیکی (۴) مکرراً	
(مبین (رسان))	-۷۷	(عبدالرشید شفیعی)	-۷۱
ترجمه جمله: «کلمه "It" در پارagraf ۱ به «روستا» اشاره دارد.»		(۱) آب و هوا (۲) تکه (۳) ماه	
(درک مطلب)		نکته: عبارت "by means of something" به معنای «بهوسیله چیزی» می‌باشد.	
(مبین (رسان))	-۷۸	(کلوز تست)	-۷۲
ترجمه جمله: «متن می‌گوید که جوانان روستا می‌خواهند تفریحات خود را در خارج از روستا انجام دهند.»		(۱) ارتباط داشتن (۲) تصور کردن (۳) حرکت کردن	
(درک مطلب)		(کلوز تست)	
(مبین (رسان))	-۷۹	(عبدالرشید شفیعی)	-۷۳
ترجمه جمله: «کدام یک از موارد زیر در متن تعریف شده است؟»		(۱) مردن (۲) احترام گذاشتن (۳) متفاوت بودن	
		(کلوز تست)	
(درک مطلب)		(عبدالرشید شفیعی)	-۷۴
		(۱) پنابراین (۲) علیرغم (۳) بعد از	
(مبین (رسان))	-۸۰	(کلوز تست)	
ترجمه جمله: «کدام جمله درباره افراد جدید صحیح است؟»		(عبدالرشید شفیعی)	-۷۵
«آنها دوست دارند احساس کنند که بخشی از روستا هستند.»		نکته مهم درسی کلمه "information" غیرقابل شمارش است. توجه کنید که شکل صحیح گزینه «۲» است.	
(درک مطلب)		(کلوز تست)	

$$\begin{aligned} \frac{3}{t} + \frac{2}{t+6} &= \frac{1}{4} \quad t \neq -6 \Rightarrow 4t(t+6)\left(\frac{3}{t} + \frac{2}{t+6}\right) = 1 \\ \Rightarrow t^2 - 14t - 72 &= 0 \Rightarrow (t-18)(t+4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} t = 18 \\ t = -4 \end{cases} \text{ غیر قابل} \\ \text{ناظرین: } t' &= \frac{t}{3} = 6 \\ \text{ناظرین: } t' &= \frac{t+6}{2} = 12 \end{cases} \Rightarrow |t'| = 6 \text{ پدرام} \end{aligned}$$

(مسابان از صفحه‌های ۱۷ تا ۲۰)

(محمد رضا توپه) -۸۵

یکی از جواب‌های معادله $(x+2)(x^2+kx+k+3)=0$ است. پس معادله $x^2+kx+k+3=0$ باید یک ریشه مثبت و یک ریشه منفی داشته باشد، پس شرایط زیر باید برقرار باشد:

۱) $\Delta > 0$

۲) $P < 0$

اگر $P < 0$ باشد، حتماً شرط $\Delta > 0$ نیز برقرار است. پس:

$$P < 0 \Rightarrow \frac{c}{a} < 0 \Rightarrow \frac{k+3}{1} < 0 \Rightarrow k < -3$$

(مسابان از صفحه‌های ۱۷ تا ۲۰)

(محمد رضا هسینی زاده) -۸۶

چون a مثبت و b منفی است. $|b| = -b$ و $|2a-b| = 2a-b$. چون $|b+a| > |a|$ است، پس:

$$|2a-b| + |b+a| - |b| = 2a-b - (a+b) - (-b)$$

$= 2a-b-a-b+b = a-b$

(مسابان از صفحه‌های ۲۳ تا ۲۵)

(محمد مصطفی ابراهیمی) -۸۷

وقتی سهمی بر خط $y = -4$ مماس است یعنی عرض رأس سهمی -4 می‌باشد.

$$-\frac{\Delta}{\Delta a'} = -4 \Rightarrow \Delta = 16(a') = 16(1) = 16$$

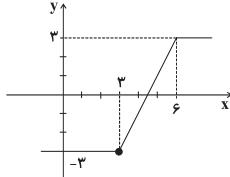
قدرتلک تفاضل صفرهای تابع درجه دوم برابر است با:

$$\frac{\sqrt{\Delta}}{|a'|} = \frac{\sqrt{16}}{1} = 4$$

(مسابان از صفحه‌های ۱۷ تا ۲۰)

(محمد هسینی صابری) -۸۸

نمودار $|y| = |x-3| - |x-6|$ به صورت زیر است:

حسابان (۱) - عادی

(علی‌اکبر اسكندری)

-۸۱

$$\sqrt{2x+5} = 1-2x \Rightarrow (\sqrt{2x+5})^2 = (1-2x)^2$$

$$2x+5 = 1+4x^2 - 4x \Rightarrow 4x^2 - 6x - 4 = 0$$

$$\Rightarrow 2x^2 - 3x - 2 = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 2 \\ x = -\frac{1}{2} \end{cases}$$

جواب $x = 2$ در معادله صدق نمی‌کند و فقط جواب $x = -\frac{1}{2}$ قابل قبول است.

(مسابان از صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

(محمدحسین صابری)

-۸۲

می‌دانیم مجموع n جمله اول هر دنباله حسابی به صورت $A_n = An^2 + Bn$ است که در آن $A = \frac{d}{2}$ است. پس در این

دنباله $d = 4$ است و داریم:

$$(a_{۳۰} - a_{۲۹})(a_{۳۰} + a_{۲۹}) + (a_{۲۸} - a_{۲۷})(a_{۲۸} + a_{۲۷})$$

$$+ \dots + (a_۲ - a_۱)(a_۲ + a_۱)$$

$$= d(a_۱ + a_۲ + a_۳ + \dots + a_{۲۹} + a_{۳۰})$$

$$= d(S_{۳۰}) = 4(2 \times 900 + 30) = 7320$$

(مسابان از صفحه‌های ۲ تا ۴)

(سید عارل هسینی)

-۸۳

$$\begin{cases} a_۱ = -\frac{۳}{۴} \\ q = -2 \end{cases}$$

در دنباله هندسی $\dots, -\frac{۳}{۴}, \frac{۳}{۲}, -3, -\frac{۳}{۴}, \dots$ داریم:

$$S_n = \frac{a_۱(q^n - 1)}{q - 1} = \frac{-\frac{۳}{۴}((-2)^n - 1)}{-2 - 1} = \frac{-\frac{۳}{۴}((-2)^n - 1)}{-2 - 1} = \frac{۳}{4}((-2)^n - 1)$$

$$-\frac{۳}{4}((-2)^n - 1) = \frac{۲۵۵}{4} \Rightarrow (-2)^n - 1 = 255 \Rightarrow (-2)^n = 256 \Rightarrow n = 8$$

حال مجموع $n+2 = 10$ جمله اول را بدست می‌آوریم:

$$S_{10} = \frac{a_۱(q^{10} - 1)}{q - 1} = \frac{-\frac{۳}{۴}((-2)^{10} - 1)}{-2 - 1} = \frac{1}{4} \times 1023 = \frac{1023}{4}$$

(سیدنا محمدپور)

-۸۴

کل کار تکمیل پازل را ۱ واحد فرض می‌کنیم. حال اگر مدت زمانی را که در ابتدا طول می‌کشید تا ناظرین، پازل را به تنهایی تکمیل کند، t در نظر بگیریم، در این صورت میزان تکمیل پازل در یک ساعت توسط ناظرین و

پدرام به ترتیب برابر $\frac{1}{t+6}$ و $\frac{1}{t}$ بوده است. در نتیجه بنابر فرضیات مسئله در حال حاضر، خواهیم داشت:

(ابراهیم نهفی)

$$2\sqrt{x^2 - 4x + 3} + \sqrt{2x^2 - 5x + 3} = 0$$

نامنفی

جمع دو عبارت نامنفی زمانی می‌تواند برابر صفر باشد که تک تک آن عبارت‌ها برابر صفر باشند:

$$2\sqrt{x^2 - 4x + 3} = 0 \Rightarrow x^2 - 4x + 3 = 0$$

$$\begin{cases} x = 1 \\ x = 3 \end{cases}$$

حال این مقادیر را در عبارت بعدی جای‌گذاری می‌کنیم:

$$x = 1 \Rightarrow \sqrt{2(1)^2 - 5(1) + 3} = \sqrt{0} = 0 \quad \text{ق ق}$$

$$x = 3 \Rightarrow \sqrt{2(3)^2 - 5(3) + 3} \neq 0 \quad \text{غ غ}$$

بنابراین معادله تنها یک ریشه دارد.

(مسابان ا- صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

-۹۸

$$2(L + W) = 16 + 8\sqrt{5} \Rightarrow W(\sqrt{5} + 3) = 16 + 8\sqrt{5}$$

$$\Rightarrow W = \frac{16 + 8\sqrt{5}}{\sqrt{5} + 3} = 2 + 2\sqrt{5}$$

$$L - W = W\left(\frac{\sqrt{5} + 1 - 2}{2}\right) = W\left(\frac{\sqrt{5} - 1}{2}\right) = (2 + 2\sqrt{5})\left(\frac{\sqrt{5} - 1}{2}\right)$$

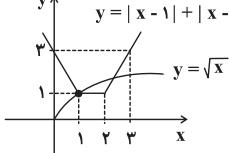
$$\Rightarrow L - W = 4$$

(مسابان ا- صفحه‌های ۱۷ تا ۱۹)

-۹۵

(مهرداد اسپیدکار)

جواب‌های معادله $|x - 1| + |x - 2| = \sqrt{x}$ را به روش هندسی تعیین می‌کنیم؛ یعنی نمودار تابع $y = |x - 1| + |x - 2|$ و $y = \sqrt{x}$ را با هم در یک دستگاه رسم می‌کنیم و مکان نقاط برخورد را پیدا می‌کنیم.

با توجه به اندازه‌های روی شکل واضح است که یکی از نقاط برخورد در نقطه $x_1 = 1$ و دیگری در بازه $(2, 3)$ قرار دارد. بنابراین حاصل ضرب جواب‌های این معادله در بازه $(2, 3)$ قرار دارد.

(مسابان ا- صفحه‌های ۱۳ تا ۲۳)

(سینا محمدپور)

-۹۹

ابتدا با جای‌گذاری $-2 = x$ در معادله، مقدار a را می‌یابیم:

$$\sqrt{(-2)^2 - 2a - 5} = \sqrt{-2 - (-2)^2 + 7} \Rightarrow 4 - 2a - 5 = 1 \Rightarrow a = -1$$

لذا معادله به شکل زیر خواهد بود:

$$\sqrt{x^2 - x - 5} = \sqrt{x - x^2 + 7}$$

حال با تغییر متغیر $t = x - 5 = x^2 - x$ داریم:

$$\sqrt{x^2 - x - 5} = \sqrt{2 - (x^2 - x - 5)} \Rightarrow \sqrt{t} = \sqrt{2 - t}$$

$$\Rightarrow t = 2 - t \Rightarrow t = 1$$

در نتیجه:

$$x^2 - x - 5 = 1 \Rightarrow x^2 - x - 6 = 0 \Rightarrow -6 = \text{حاصل ضرب ریشه‌ها}$$

(مسابان ا- صفحه‌های ۱۰ تا ۲۰)

(سینا محمدپور)

-۱۰۰

می‌دانیم تساوی $|m| = m$ معادل $m \geq 0$ است. بنابراین:

$$|x^2 - (a+1)x + a| = -(x^2 - (a+1)x + a)$$

$$\Rightarrow x^2 - (a+1)x + a \leq 0$$

$$\Rightarrow (x-a)(x-1) \leq 0 \Rightarrow \begin{cases} \text{اگر } a = 1 \Rightarrow x = 1 \\ \text{اگر } a < 1 \Rightarrow a \leq x \leq 1 \\ \text{اگر } a > 1 \Rightarrow 1 \leq x \leq a \end{cases}$$

حال بنابر فرض مساله می‌توان نتیجه گرفت که:

$$\begin{cases} x \in [1, a] & \xrightarrow{a-1=3} a = 4 \\ x \in [a, 1] & \xrightarrow{1-a=3} a = -2 \end{cases} \Rightarrow 4 - 2 = 2 = \text{مجموع مقادیر } a$$

(مسابان ا- صفحه‌های ۲۳ تا ۲۴)

(امیر هوشتگ فمسه)

-۹۶

$$\frac{3}{2\sqrt{x}-5} + \frac{77}{2\sqrt{x}+5} = 10 \Rightarrow \frac{6\sqrt{x} + 15 + 154\sqrt{x} - 385}{4x - 25} = 10$$

$$\Rightarrow 160\sqrt{x} - 370 = 10(4x - 25) \Rightarrow 16\sqrt{x} - 37 = 4x - 25$$

$$\Rightarrow 16\sqrt{x} = 4x + 12 \Rightarrow 4\sqrt{x} = x + 3$$

$$\Rightarrow 16x = x^2 + 6x + 9 \Rightarrow x^2 - 10x + 9 = 0 \Rightarrow x = 1, 9$$

(مسابان ا- صفحه‌های ۱۷ تا ۲۲)

(حامد یوسفی اوغلی)

-۹۷

در معادله داده شده قرار می‌دهیم $x - \sqrt{x} = t$ و به دست می‌آوریم:

$$(x - \sqrt{x})^2 = 4(x - \sqrt{x}) - 3 \xrightarrow{x - \sqrt{x} = t} t^2 - 4t + 3 = 0$$

$$\Rightarrow (t-1)(t-3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} t = 1 \\ t = 3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x - \sqrt{x} = 1 \\ x - \sqrt{x} = 3 \end{cases}$$

مجدداً با تغییر متغیر $\sqrt{x} = m$ به دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} x - \sqrt{x} = 1 & \xrightarrow{\sqrt{x}=m} m^2 - m - 1 = 0 \\ x - \sqrt{x} = 3 & \xrightarrow{\sqrt{x}=m} m^2 - m - 3 = 0 \end{cases} \quad (\text{I}) \quad (\text{II})$$

دقت می‌کنیم که چون $P = m_1 \times m_2 = \frac{c}{a}$ برای هر دو معادله (I)

و (II) مقداری منفی است، پس هر دو معادله مذکور دارای دو ریشه مختلف‌العلامه هستند، یعنی برای m_1, m_2 چهار مقدار متفاوت به دست می‌آید ($m_1 = \sqrt{x} > 0$ و $m_2 = \sqrt{x} < 0$). اما چون $\Delta_1 = 13$ و $\Delta_2 = 5$ آن‌ها مورد قبول است؛ بنابراین برای x دو مقدار به دست می‌آید.

(مسابان ا- صفحه‌های ۸ تا ۱۳، ۲۰ و ۲۴)

یک دنباله هندسی دیگر با جمله اول یک و قدرنسبت $4t^3$ است. بنابراین

$$\text{طبق رابطه } S_n = a_1 \left(\frac{q^n - 1}{q - 1} \right) \text{ داریم:}$$

$$A = \frac{1 - 4t + 4t^2 - \dots - 512t^9}{1 + 4t^2 + 16t^4 + 64t^6 + 256t^8} = \frac{1 \times \frac{(-2t)^{10} - 1}{(-2t) - 1}}{1 \times \frac{(4t^2)^5 - 1}{4t^2 - 1}}$$

$$= \frac{(2^{10}t^{10} - 1)(4t^2 - 1)}{(2^{10}t^{10} - 1)(-2t - 1)} \Rightarrow A = \frac{4t^2 - 1}{-2t - 1} = \frac{(2t - 1)(2t + 1)}{-(2t + 1)}$$

$$= 1 - 2t \xrightarrow{t=1-\sqrt{2}} A = 1 - 2(1 - \sqrt{2}) = 2\sqrt{2} - 1$$

(مسابان ا- صفحه‌های ۲۶ تا ۲۷)

(ممدرضا تووه)

-۱۰۵

یکی از جواب‌های معادله $x + 2(x^2 + kx + k + 3) = 0$ ،

است. پس معادله $x^2 + kx + k + 3 = 0$ باید یک ریشه مثبت و یک ریشه منفی داشته باشد، پس شرایط زیر باید برقرار باشد:

۱) $\Delta > 0$

۲) $P < 0$

اگر $P < 0$ باشد، حتماً شرط $\Delta > 0$ نیز برقرار است. پس:

$$P < 0 \Rightarrow \frac{c}{a} < 0 \Rightarrow \frac{k+3}{1} < 0 \Rightarrow k < -3$$

(مسابان ا- صفحه‌های ۲۶ تا ۲۷)

(شروعن سیاح‌نیا)

-۱۰۶

اگر ریشه‌های معادله $x^2 - (b+2)x - b = 0$ را α و β و ریشه‌های

معادله $x^2 - ax + (a-4) = 0$ را α' و β' فرض کنیم. طبق صورت سوال $\alpha = 2\alpha'$ و $\beta = 2\beta'$ است، پس:

$$S = \alpha + \beta = 2\alpha' + 2\beta' = 2(\alpha' + \beta') = 2S'$$

$$P = \alpha \cdot \beta = 2\alpha' \cdot 2\beta' = 4\alpha'\beta' = 4P'$$

در معادله $a'x^2 + b'x + c' = 0$ مجموع ریشه‌ها $= -\frac{b'}{a'}$ و حاصل ضرب

ریشه‌ها $= \frac{c'}{a'}$ است. پس:

$$\begin{cases} b+2 = 2a \\ -b = 4(a-4) \end{cases} \Rightarrow a = 3, \quad b = 4 \Rightarrow b-a = 1$$

(مسابان ا- صفحه‌های ۲۶ تا ۲۷)

(ممدرمهنفی ابراهیمی)

-۱۰۷

وقتی سهمی بر خط $y = -4$ مماس است یعنی عرض رأس سهمی -4 می‌باشد.

$$-\frac{\Delta}{4a'} = -4 \Rightarrow \Delta = 16(a') = 16(1) = 16$$

قدرمطلق تفاضل صفرهای تابع درجه دوم برابر است با:

حسابان (۱)- موازی

-۱۰۱

(سیدنا محمدپور)

می‌دانیم اگر در یک دنباله حسابی، مجموع n جمله اول را با S_n نمایش دهیم، آن‌گاه:

$$S_{n+1} - S_n = a_{n+1}, \quad S_1 = a_1$$

در نتیجه:

$$S_1 = 1 + 3k - k + 1 = 2k + 2 = 2(k+1)$$

$$S_2 - S_1 = a_2 \Rightarrow a_2 = (4 + 6k - k + 1) - (2k + 2) = 3 + 3k$$

لذا قدرنسبت دنباله برابر است با:

$$d = a_2 - a_1 = (3k + 3) - (2k + 2) = k + 1$$

$$\frac{a_1}{d} = \frac{2(k+1)}{k+1} = 2 \quad (\text{مسابان ا- صفحه‌های ۲۶ تا ۲۷})$$

-۱۰۲

(ابراهیم نجفی)

$$\underbrace{a_1, a_2, a_3, \dots, a_{n-2}, a_{n-1}, a_n}_{a_1 + a_2 + a_3 = 3\Delta} \quad \underbrace{a_{n-2} + a_{n-1} + a_n = 17\Delta}_{(a_1 + a_n) + (a_2 + a_{n-1}) + (a_3 + a_{n-2}) = 3\Delta + 17\Delta}$$

$$\frac{(a_1 + a_n) = (a_2 + a_{n-1}) = (a_3 + a_{n-2})}{(a_1 + a_n) = (a_2 + a_{n-1}) = (a_3 + a_{n-2})} \Rightarrow 3(a_1 + a_n) = 210$$

$$\Rightarrow a_1 + a_n = 70$$

$$S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n) \Rightarrow 350 = \frac{n}{2}(70) \Rightarrow n = 10$$

(مسابان ا- صفحه‌های ۲۶ تا ۲۷)

-۱۰۳

(سید عارف مسینی)

$$\begin{cases} a_1 = -\frac{3}{4} \\ q = -2 \end{cases} \quad \text{در دنباله هندسی } \dots, -\frac{3}{4}, \frac{3}{2}, -3, \dots \text{ داریم:}$$

S_n را حساب می‌کنیم و برابر با $\frac{255}{4}$ قرار می‌دهیم تا n به دست آید:

$$S_n = \frac{255}{4} \Rightarrow \frac{a_1(q^n - 1)}{q - 1} = \frac{255}{4} \Rightarrow \frac{-\frac{3}{4}((-2)^n - 1)}{-2 - 1} = \frac{255}{4}$$

$$\frac{-\frac{3}{4}((-2)^n - 1)}{-2 - 1} = \frac{255}{4} \Rightarrow (-2)^n - 1 = 255 \Rightarrow (-2)^n = 256 \Rightarrow n = 8$$

حال مجموع $n+2 = 10$ جمله اول را به دست می‌آوریم:

$$S_{10} = \frac{a_1(q^{10} - 1)}{q - 1} = \frac{-\frac{3}{4}((-2)^{10} - 1)}{-2 - 1} = \frac{1}{4} \times 1023 = \frac{1023}{4}$$

(مسابان ا- صفحه‌های ۲۶ تا ۲۷)

-۱۰۴

(شروعن سیاح‌نیا)

صورت کسر A ، مجموع 10 جمله اول از یک دنباله هندسی با جمله اول یک و قدرنسبت $-2t$ است. همچنین مخرج کسر A ، مجموع 5 جمله اول

$$(x-1)^2 = 4 \Rightarrow \begin{cases} x-1=2 \Rightarrow x=3 \\ x-1=-2 \Rightarrow x=-1 \end{cases}$$

پس حاصل ضرب ریشه‌های این معادله، $= -3 \times (-1) = 3$ است.

(مسابان ا- صفحه‌های ۱۳ و ۱۷)

(شروعین سیاح نیا)

-۱۱۲

با مخرج مشترک گرفتن از سمت چپ معادله داریم:

$$\frac{3x^2 + 2x + 4}{x^2 + 2x} = \frac{4x - 4}{x^2 - 4}$$

$$\Rightarrow (x^2 + 2x)(4x - 4) = (x^2 - 4)(5x + 4)$$

$$\Rightarrow 4x^3 - 4x^2 + 8x^2 - 8x = 5x^3 + 4x^2 - 20x - 16$$

$$\Rightarrow x^3 - 12x - 16 = 0 \Rightarrow x^3 - 4x - (8x + 16) = 0$$

$$\Rightarrow x(x+2)(x-2) - 8(x+2) = 0 \Rightarrow (x+2)(x^2 - 2x - 8) = 0$$

$$\Rightarrow (x+2)^2(x-2) = 0 \Rightarrow x = -2, 4$$

$x = -2$ به دلیل آن که ریشه مخرج است قابل قبول نیست ولی $x = 4$

قابل قبول است، بنابراین معادله تنها یک جواب دارد.

(مسابان ا- صفحه‌های ۱۷)

(علی شهرابی)

-۱۱۳

ریشه‌های معادله را α و $\beta = -2\alpha - \alpha - 26$ در نظر می‌گیریم. پس مجموع ریشه‌های این معادله $S = -26$ است. معادله را با مخرج مشترک گیری

ساده‌تر می‌نویسیم:

$$\frac{x+1}{x-1} + \frac{k}{x+3} = \frac{2}{3} \Rightarrow \frac{x^2 + 4x + 3 + kx - k}{x^2 + 2x - 3} = \frac{2}{3}$$

$$\Rightarrow 3x^2 + 12x + 9 + 3kx - 3k = 2x^2 + 4x - 6$$

$$\Rightarrow x^2 + (8 + 3k)x + 15 - 3k = 0$$

$$S = -\frac{b}{a} \Rightarrow -26 = \frac{-(8 + 3k)}{1} \Rightarrow 8 + 3k = 26 \Rightarrow k = 6$$

$$P = \frac{c}{a} \Rightarrow P = 15 - 3k = 15 - 3(6) = -3$$

(مسابان ا- صفحه‌های ۷ و ۹)

(سیدرسروش کریمی مرادی)

-۱۱۴

ابتدا نسبت طلایی را به دست می‌آوریم. فرض کنید $t = \frac{L}{W}$ باشد، پس:

$$\frac{L}{W} = \frac{W+L}{L} \Rightarrow \frac{L}{W} = \frac{W}{L} + 1 \xrightarrow{\frac{L}{W}=t} t = \frac{1}{t} + 1$$

$$t^2 - t - 1 = 0 \Rightarrow t = \frac{1 \pm \sqrt{5}}{2} \xrightarrow{t > 0} t = \frac{\sqrt{5} + 1}{2}$$

$$\Rightarrow L = W \left(\frac{\sqrt{5} + 1}{2} \right)$$

طبق فرض می‌دانیم محیط مستطیل $16 + 8\sqrt{5}$ است. بنابراین:

$$2(L+W) = 16 + 8\sqrt{5} \Rightarrow W(\sqrt{5} + 3) = 16 + 8\sqrt{5}$$

$$\frac{\sqrt{\Delta}}{|a'|} = \frac{\sqrt{16}}{1} = 4$$

(مسابان ا- صفحه‌های ۷ و ۱۳)

(ابراهیم نفیسی)

-۱۰۸

$$y(3) = 0 \Rightarrow 0 = 3(3)^2 + a(3) + 18 \Rightarrow 3a = -45 \Rightarrow a = -15$$

$$\Rightarrow y = 3x^2 - 15x + 18 = 3(x-2)(x-3) \xrightarrow{y=0} \begin{cases} x = 2 \\ x = 3 \end{cases}$$

$$y = 3x^2 - 15x + 18 \Rightarrow y = -\frac{\Delta}{4a} = -\frac{9}{4 \times 3} = -\frac{3}{4}$$

$$S = \frac{1}{2} \times \text{ارتفاع} \times \text{عرض} = \frac{1}{2} \times \frac{3}{4} \times 1 = \frac{3}{8}$$

(مسابان ا- صفحه‌های ۷ و ۱۳)

(امیر هوشتگ فمسه)

-۱۰۹

اگر در سمت راست، از x فاکتور بگیریم و با سمت چپ ساده کنیم، یک ریشه $= 0$ خواهد بود.

$$\begin{aligned} x | x | &= x(x^2 - 4x + 3) \\ \Rightarrow |x| &= x^2 - 4x + 3 \\ \Rightarrow |x| &= (x-1)(x-3) \end{aligned}$$

حال نمودار طرفین معادله را رسم می‌کنیم. با توجه به نمودار، معادله دو جواب دیگر نیز دارد. پس در مجموع معادله سه جواب دارد.

(مسابان ا- صفحه‌های ۱۰ و ۱۳)

(آیدرا آریانفر)

-۱۱۰

$$\frac{x-1}{x+1} + \frac{1}{x} = \frac{5}{6} \Rightarrow \frac{x^2 - x + x + 1}{x(x+1)} = \frac{5}{6}$$

$$\Rightarrow \frac{x^2 + 1}{x^2 + x} = \frac{5}{6} \Rightarrow 6x^2 + 6 = 5x^2 + 5x$$

$$\Rightarrow x^2 - 5x + 6 = 0 \Rightarrow (x-2)(x-3) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 2 \\ x = 3 \end{cases}$$

(مسابان ا- صفحه‌های ۷ و ۱۷)

(علی شهرابی)

-۱۱۱

با فرض $t = x^2 - 2x + 1 = t^2$ ، معادله به شکل زیر درمی‌آید:

$$\frac{t=x^2-2x+1}{t} \xrightarrow{t=\frac{4}{t}} \frac{4}{t} + \frac{3}{t+2} = \frac{3}{2} \Rightarrow \frac{4t+8+3t}{t(t+2)} = \frac{3}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{7t+8}{t^2+2t} = \frac{3}{2} \Rightarrow 3t^2 + 6t = 14t + 16 \Rightarrow 3t^2 - 8t - 16 = 0$$

$$\Delta = 64 - 4(-16) = 256$$

$$t = \frac{8 \pm \sqrt{256}}{6} = \frac{8 \pm 16}{6} \Rightarrow \begin{cases} t_1 = \frac{24}{6} = 4 \\ t_2 = -\frac{8}{6} = -\frac{4}{3} \end{cases}$$

غ ق ق

(ابراهیم نیفی)

$$\underbrace{2\sqrt{x^2 - 4x + 3}}_{\text{نامنفی}} + \underbrace{\sqrt{2x^2 - 5x + 3}}_{\text{نامنفی}} = 0$$

جمع دو عبارت نامنفی زمانی می‌تواند برابر صفر باشد که تک آن عبارت‌ها برابر صفر باشند:

$$2\sqrt{x^2 - 4x + 3} = 0 \Rightarrow x^2 - 4x + 3 = 0$$

$$\begin{cases} x = 1 \\ x = 3 \end{cases} \quad \text{جمع ضرایب صفر است.}$$

حال این مقادیر را در عبارت بعدی جای‌گذاری می‌کنیم:

$$x = 1 \Rightarrow \sqrt{2(1)^2 - 5(1) + 3} = \sqrt{0} = 0 \quad \text{ق ق}$$

$$x = 3 \Rightarrow \sqrt{2(3)^2 - 5(3) + 3} \neq 0 \quad \text{غ ق ق}$$

بنابراین معادله تنها یک ریشه دارد.

(مسابقات اولیه های ۲۰ تا ۲۲)

(سینا محمدپور)

-۱۱۹

ابتدا با جای‌گذاری $x = -2$ در معادله، مقدار a را می‌یابیم:

$$\sqrt{(-2)^2 - 2a - 5} = \sqrt{-2 - (-2)^2 + 7} \Rightarrow 4 - 2a - 5 = 1 \Rightarrow a = -1$$

لذا معادله به شکل زیر خواهد بود:

$$\sqrt{x^2 - x - 5} = \sqrt{x - x^2 + 7}$$

حال با تغییر متغیر $t = x^2 - x - 5$ داریم:

$$\sqrt{x^2 - x - 5} = \sqrt{2 - (x^2 - x - 5)} \Rightarrow \sqrt{t} = \sqrt{2 - t}$$

$$\Rightarrow t = 2 - t \Rightarrow t = 1$$

در نتیجه:

$$x^2 - x - 5 = 1 \Rightarrow x^2 - x - 6 = 0 \Rightarrow -6 = \text{حاصل ضرب ریشه‌ها}$$

(مسابقات اولیه های ۲۰ تا ۲۲)

(عزیز الله علی اصفری)

-۱۲۰

در عبارت $\sqrt{1-x^2}$ ، به جای x تنها اعداد صحیح $1, 0, -1$ را می‌توان قرار داد و چون در دامنه بقیه رادیکال‌ها هم تعریف شده‌اند، آن‌ها را در معادله قرار می‌دهیم و هر کدام در معادله صدق کرد ریشه معادله است. فقط 1 و -1 در معادله صدق می‌کنند بنابراین گزینه «۲» صحیح است.

(مسابقات اولیه های ۲۰ تا ۲۲)

(ابراهیم نیفی)

-۱۱۸

$$\Rightarrow W = \frac{16 + 8\sqrt{5}}{\sqrt{5} + 3} = 2 + 2\sqrt{5}$$

$$L - W = W\left(\frac{\sqrt{5} + 1 - 2}{2}\right) = W\left(\frac{\sqrt{5} - 1}{2}\right) = (2 + 2\sqrt{5})\left(\frac{\sqrt{5} - 1}{2}\right)$$

$$\Rightarrow L - W = 4$$

(مسابقات اولیه های ۱۷ تا ۱۹)

(محمدحسین صابری)

-۱۱۵

$$\frac{2x}{x^2 - 1} + \frac{x - a - 1}{x + 1} - 1 = 0 \Rightarrow \frac{2x + (x - a)(x - 1) - x^2 + 1}{x^2 - 1} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{2x + x^2 - (a+1)x + a - x^2 + 1}{x^2 - 1} = 0 \Rightarrow \frac{(1-a)x + a + 1}{x^2 - 1} = 0$$

یک بار فرض می‌کنیم $a = 1$ و یک بار $a \neq 1$ باشد؛

$$1) a = 1 \Rightarrow \frac{2}{x^2 - 1} = 0 \quad \text{معادله ریشه ندارد.}$$

$$2) a \neq 1 \Rightarrow \frac{(1-a)x + a + 1}{x^2 - 1} = 0$$

$$\Rightarrow (1-a)x = -1 - a \Rightarrow x = \frac{a+1}{a-1}$$

می‌دانیم این معادله در $x = 1$ و $x = -1$ ریشه ندارد، پس می‌توان نوشت:

$$x = 1 \Rightarrow 1 = \frac{a+1}{a-1} \Rightarrow a - 1 = a + 1 \Rightarrow -1 = 1 \quad \text{غ ق ق}$$

$$x = -1 \Rightarrow -1 = \frac{a+1}{a-1} \Rightarrow -a + 1 = a + 1 \Rightarrow a = 0$$

پس مجموع مقادیر a برای آن که معادله ریشه نداشته باشد، ۱ است.

(مسابقات اولیه های ۱۷ تا ۱۹)

(امیر هوشیگ فمسه)

-۱۱۶

$$\frac{3}{2\sqrt{x-5}} + \frac{77}{2\sqrt{x+5}} = 10 \Rightarrow \frac{6\sqrt{x} + 15 + 154\sqrt{x} - 385}{4x - 25} = 10$$

$$\Rightarrow 16\sqrt{x} - 370 = 10(4x - 25) \Rightarrow 16\sqrt{x} - 370 = 4x - 25$$

$$\Rightarrow 16\sqrt{x} = 4x + 12 \Rightarrow 4\sqrt{x} = x + 3$$

$$\Rightarrow 16x = x^2 + 6x + 9 \Rightarrow x^2 - 10x + 9 = 0 \Rightarrow x = 1, 9$$

(مسابقات اولیه های ۱۷ تا ۱۹)

(ابراهیم نیفی)

-۱۲۰

$$(x^2 + \sqrt{x+1})^2 + x^2 + \sqrt{x-1} = 0$$

$$(x^2 + \sqrt{x+1})^2 + (x^2 + \sqrt{x-1}) - 2 = 0$$

$$\frac{(x^2 + \sqrt{x+1}) = t}{\text{مجموع ضرایب صفر است.}} \Rightarrow t^2 + t - 2 = 0$$

$$\begin{cases} t_1 = 1 \\ t_2 = -2 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x^2 + \sqrt{x+1} = 1 \Rightarrow x^2 + \sqrt{x} = 0 \Rightarrow x = 0 \\ x^2 + \sqrt{x+1} = -2 \Rightarrow x^2 + \sqrt{x} = -3 \Rightarrow \end{cases}$$

جواب ندارد. $\therefore$

پس معادله یک جواب حقیقی دارد.

(مسابقات اولیه های ۷ تا ۱۳ و ۲۰ تا ۲۲)

$$A\hat{O}B = \alpha = 90^\circ \Rightarrow \text{مساحت قطاع} = \frac{\pi R^2 (90^\circ)}{360^\circ} = \frac{\pi R^2}{4}$$

از طرفی:

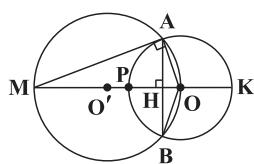
مساحت قطاع - مساحت هاوشورخورده = $OAMB$

$$= R^2 - \frac{\pi R^2}{4} = R^2 \left(1 - \frac{\pi}{4}\right)$$

(هنرسه - ۲ صفحه‌های ۹ تا ۱۴)

(علی وزیری)

-۱۲۵

از آنجایی که $M\hat{A}O = 90^\circ$ ، پس می‌توان نتیجه گرفت که MA در نقطه A بر دایرة $C(O, \sqrt{5})$ مماس است.

حال داریم:

$$AM^2 = MP \cdot MK = (2R' - R)(2R' + R) = 4R'^2 - R^2 = 20$$

$$\Rightarrow AM = 2\sqrt{5}$$

حال طبق تشابه دو مثلث MAO و AHO داریم:

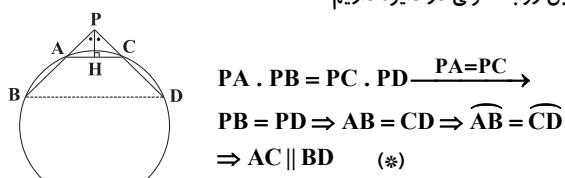
$$\begin{cases} \frac{AM}{AH} = \frac{OM}{OA} \Rightarrow \frac{2\sqrt{5}}{AH} = \frac{2R'}{R} \Rightarrow AH = 2 \\ AB = 2AH \end{cases} \Rightarrow AB = 4$$

(هنرسه - ۲ صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

(سینا محمدپور)

-۱۲۶

طبق روابط طولی در دایره داریم:

از طرفی با رسم ارتفاع PH در مثلث متساوی الساقین APC داریم:

$$\frac{AH}{PA} = \sin 60^\circ \Rightarrow AH = \sqrt{3} \times \frac{\sqrt{3}}{2} = \frac{3}{2} \Rightarrow AC = 2AH = 3$$

در نتیجه بنابر رابطه (*) و طبق فرضیات سوال نتیجه می‌گیریم:

$$\frac{AC}{BD} = \frac{PC}{PD} \Rightarrow \frac{3}{BD} = \frac{1}{3} \Rightarrow BD = 9$$

(هنرسه - ۲ صفحه‌های ۱۸، ۱۹ و ۲۰)

(سارا فخری)

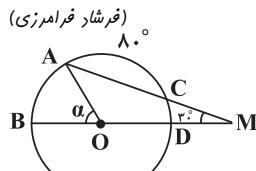
-۱۲۷

می‌دانیم اگر شعاع بر وتری از دایره عمود باشد، آن را نصف می‌کند.

همچنین می‌دانیم ضلع رو به روی زاویه 30° در مثلث قائم الزاویه، نصف وتر است.

هندسه (۲) - عادی

-۱۲۱

$$\hat{M} = \frac{\widehat{AB} - \widehat{CD}}{2} \xrightarrow{\hat{M}=30^\circ} \widehat{AB} - \widehat{CD} = 60^\circ \quad (1)$$

$$\widehat{AB} + \widehat{CD} = 180^\circ - \widehat{AC} \Rightarrow \widehat{AB} + \widehat{CD} = 100^\circ \quad (2)$$

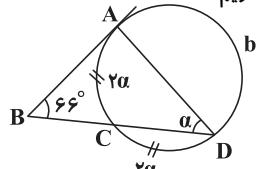
$$\xrightarrow{(1), (2)} 2\widehat{AB} = 160^\circ \Rightarrow \widehat{AB} = 80^\circ \Rightarrow \alpha = 80^\circ$$

$$\text{طول } \widehat{AB} = \frac{\pi r \alpha}{180^\circ} = \frac{\pi \times (3) \times 80^\circ}{180^\circ} = \frac{4\pi}{3}$$

(هنرسه - ۲ صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

(رضیا عباسی اصلی)

-۱۲۲

با توجه به برابری دو کمان AC و DC داریم:

$$\text{زاویه ظلی : } \hat{B}\hat{A}\hat{D} = \frac{\widehat{AC} + \widehat{CD}}{2}$$

$$\text{زاویه محاطی : } \hat{D} = \frac{\widehat{AC}}{2}$$

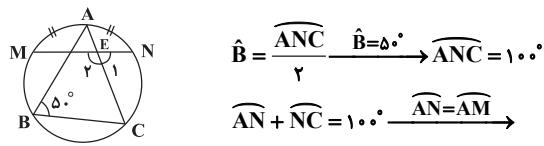
پس در مثلث ABD خواهیم داشت:

$$\alpha + 2\alpha + 66^\circ = 180^\circ \Rightarrow 3\alpha = 114^\circ \Rightarrow \alpha = 38^\circ$$

(هنرسه - ۲ صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

(علی فتح‌آبردی)

-۱۲۳

$$\hat{B} = \frac{\widehat{ANC}}{2} \xrightarrow{\hat{B}=50^\circ} \widehat{ANC} = 100^\circ$$

$$\widehat{AN} + \widehat{NC} = 100^\circ \xrightarrow{\widehat{AN}=\widehat{AM}} \widehat{AM} + \widehat{NC} = 100^\circ$$

$$\hat{E}_1 = \frac{\widehat{AM} + \widehat{NC}}{2} = \frac{100^\circ}{2} = 50^\circ \Rightarrow \hat{E}_2 = 180^\circ - 50^\circ = 130^\circ$$

(هنرسه - ۲ صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

(هامد یعنی اوغلی)

-۱۲۴

می‌دانیم اگر زاویه مرکزی قطاعی از دایرة $C(O, R)$ بحسب درجه

$$S = \frac{\pi R^2 \alpha}{360^\circ}$$

برابر α باشد، آن گاه مساحت قطاع برابر است با:

از طرفی، شعاع بر خط مماس در نقطه تماس عمود است. بنابراین

چهارضلعی $OAMB$ مربع است و لذا داریم:

(ممدر فندران) -۱۳۰

اگر دو دایره دقیقاً دارای سه مماس مشترک باشند، این دو دایره مماس خارج‌اند. طول مماس مشترک خارجی دو دایره به شعاع‌های R و R' در

$$\sqrt{\quad}$$

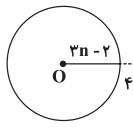
$$TT' = \sqrt{RR'} = \sqrt{4 \times 9} = 12$$

(هنرسه -۲ صفحه ۲۲)

هندسه (۲)- موازی

(سینا محمدپور) -۱۳۱

از آنجایی که خط و دایره نقطه اشتراکی ندارند، پس:

$$\begin{aligned} OH > R \Rightarrow (3n-2) + (4-n) &> 3n-2 \\ \Rightarrow 4-n > 0 \Rightarrow n < 4 & \end{aligned} \quad (1)$$

از طرفی با توجه به این که $3n-2$ و $4-n$ ، مشخص کننده طول شعاع و فاصله می‌باشد، داریم:

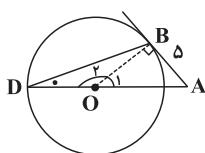
$$\left. \begin{aligned} 3n-2 > 0 \Rightarrow n > \frac{2}{3} \\ 4-n \geq 0 \Rightarrow n \leq 4 \end{aligned} \right\} \quad (2)$$

با مقایسه روابط (1) و (2) نتیجه می‌گیریم:
(هنرسه -۲ صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

(علی فتح‌آبادی) -۱۳۲

شعاع در نقطه تماس، بر خط مماس عمود است. پس:

$\triangle OBA$ قائم الزاویه متساوی الساقین است. $\Rightarrow AB = OB = 5$

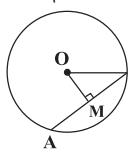

$$\begin{aligned} \Rightarrow \hat{O}_1 = \hat{A} = 45^\circ \Rightarrow \hat{O}_2 = 135^\circ \\ OD = OB \Rightarrow \hat{D} = \hat{DBO} \end{aligned}$$

$$\hat{D} + \hat{DBO} = 45^\circ \Rightarrow 2\hat{D} = 45^\circ \Rightarrow \hat{D} = 22.5^\circ$$

(هنرسه -۲ صفحه ۱۰)

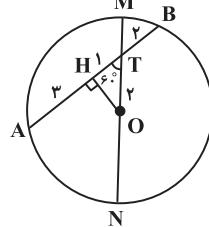
(ابراهیم زنفی) -۱۳۳

$$OB = R, AB = \sqrt{3}R \Rightarrow MB = \frac{\sqrt{3}}{2}R$$

$$OMB^2 = OB^2 = OM^2 + MB^2$$

حال از O عمود OH را بر وتر AB فرود می‌آوریم. طول وتر $AB = 2 + 4 = 6$ واحد است، پس داریم:

$$\Rightarrow BH = 3, TB = 2 \Rightarrow HT = 1 \Rightarrow OT = 2$$

طبق روابط طولی در دایره، خواهیم داشت:

$$MT \times NT = AT \times BT$$

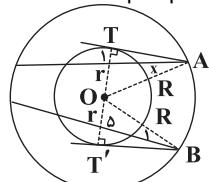
$$\Rightarrow (R-2) \times (R+2) = 4 \times 2 \Rightarrow R^2 - 4 = 8$$

$$\Rightarrow R^2 = 12 \Rightarrow R = 2\sqrt{3}$$

(هنرسه -۲ صفحه‌های ۱۰، ۱۱ و ۱۲)

-۱۲۸

اگر از نقاط A و B مماس‌های AT و BT' را رسم کنیم، آن‌گاه:

$$AT = \sqrt{R^2 - r^2}$$

$$BT' = \sqrt{R^2 - r^2}$$

طبق قضیه فیثاغورس در مثلث OAT داریم:

طبق قضیه فیثاغورس در مثلث OBT' داریم:

پس $AT = BT'$ و طبق روابط طولی در دایره کوچک‌تر داریم:

$$AT^2 = x(x+1) \quad \left. \begin{aligned} \Rightarrow x(x+1) = 6 \Rightarrow x = 2 \\ BT'^2 = 1 \times (1+5) = 1 \times 6 = 6 \end{aligned} \right\}$$

معادله فوق یک جواب غیرقابل قبول $x = -3$ هم دارد.
(هنرسه -۲ صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

-۱۲۹

می‌دانیم، اگر d طول خط‌المرکزین دو دایره باشد، خواهیم داشت:

$$d^2 = \sqrt{R^2 - (r+r')^2}$$

$$= \sqrt{d^2 - (r-r')^2}$$

$$\Rightarrow 4\sqrt{6} = \sqrt{d^2 - (5-3)^2} \Rightarrow d = 10$$

دو دایره متخارج هستند.

پس دایره‌ها، دو مماس مشترک داخلی و دو مماس مشترک خارجی دارند.

$$= \sqrt{10^2 - (5+3)^2} = \sqrt{36} = 6$$

$$= 2(4\sqrt{6} + 6) = 8\sqrt{6} + 12$$

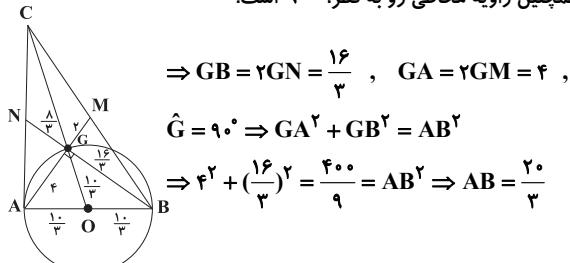
(هنرسه -۲ صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

(۱۷) (۱۸)

هنرمه - ۲ صفحه های ۱۷ و ۱۸

همچنین زاویه محاطی را به قطر، 90° است.

از طرفی میانه وارد بر وتر، نصف وتر است، یعنی در مثلث قائم الزاویه AGB که $AB = GO$ ، طول میانه $\frac{1}{2}$ می باشد.

$$\Rightarrow GO = \frac{1}{3}(CO) = \frac{10}{3} \Rightarrow CO = 10$$

(هر سه - ۳ صفحه های ۱۱ و ۱۲)

(امن ہو شنگ خمسہ)

$$\begin{aligned} \widehat{EB} &= \widehat{BOE} = 30^\circ \\ OE \parallel CD, \quad BC \text{ مورب} &\Rightarrow \widehat{DCB} = 40^\circ \\ \text{مطابق} \quad \widehat{DCB} &= \frac{\widehat{BD}}{2} \Rightarrow 30^\circ = \frac{\widehat{BD}}{2} \Rightarrow \widehat{BD} = 60^\circ \\ \widehat{A} &= \frac{\widehat{DC} - \widehat{EB}}{2} \Rightarrow \widehat{A} = \frac{(180^\circ - 60^\circ) - 30^\circ}{2} = 45^\circ \end{aligned}$$

نکتهٔ ۱: زاویه بین امتداد دو وتر مقطاع در خارج دایره، برابر با نصف تفاضل اندازه‌های کمان‌های مقابل آن است.

نکتهٔ ۲: زاویه بین دو وتر مقطاع در دایره، برابر با نصف مجموع اندازه‌های کمان‌های مقابل آن است.

نکتهٔ ۳: اندازه هر زاویه محاطی برابر نصف اندازه کمان رو به روی آن است.

$$\begin{aligned} \gamma^\circ &= \alpha = \frac{BC}{r} \Rightarrow \widehat{BC} = 40^\circ && \text{پس:} \\ BMC &= 180^\circ - \beta = 180^\circ - 110^\circ = 70^\circ && \text{از طرفی:} \\ BMC &= \frac{\widehat{BC} + \widehat{DE}}{2} \Rightarrow 70^\circ = \frac{40^\circ + \widehat{DE}}{2} && \text{و بنابر نکته ۲ داریم:} \\ \Rightarrow \widehat{DE} &= 140^\circ - 40^\circ = 100^\circ && \text{حال با استفاده از نکته ۱ بدهست می‌آوریم:} \\ A &= \frac{\widehat{DE} - \widehat{BC}}{2} = \frac{100^\circ - 40^\circ}{2} = 30^\circ && \end{aligned}$$

(۱) سه صفحه هجدهم، صفحه ۳ - ۴ (۱۷)

$$\Rightarrow OM^Y = OB^Y - MB^Y \Rightarrow$$

$$OM^Y = R^Y - \left(\frac{\sqrt{3}}{4} R \right)^Y = R^Y - \frac{\sqrt{3}}{4} R^Y = \frac{1}{4} R^Y \Rightarrow OM = \frac{1}{4} R$$

(نحوه متساوية - نصف قطر)

-۱۴۶

$$\left. \begin{array}{l} \text{مرکزی } \hat{O} = \widehat{BC} \\ \text{محاطی } \hat{A} = \frac{\widehat{BC}}{2} \end{array} \right\} \Rightarrow \hat{O} = 2\hat{A}$$

$$\Rightarrow 2x + 1^\circ = 2(3x - 3\alpha) \Rightarrow 2x + 1^\circ = 6x - 6\alpha$$

$$\Rightarrow 4x = 6\alpha \Rightarrow x = 2\alpha \Rightarrow \hat{O} = 2(2\alpha) + 1^\circ = 5\alpha^\circ \Rightarrow \alpha = 30^\circ$$

$$\widehat{BC} \text{ طول} = \frac{\pi r \alpha}{180^\circ} = \frac{\pi \times 6 \times 30^\circ}{180^\circ} = \frac{3\pi}{2}$$

(هنر و مهندسی ۲۵) مساحت

-۱۳۵-
می دایم:

$$\left. \begin{array}{l} \widehat{\mathbf{AM}} = \widehat{\mathbf{BN}} = \mathbf{AO}\hat{\mathbf{M}} \\ \widehat{\mathbf{MB}} = \widehat{\mathbf{AN}} = \mathbf{B}\hat{\mathbf{O}}\mathbf{M} \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{\widehat{\mathbf{AM}}}{\widehat{\mathbf{MB}}} = \Delta \quad (*)$$

از طرفی داریم:

$$\widehat{AM} + \widehat{MB} = 180^\circ \xrightarrow{(*)} \widehat{MB} = 180^\circ - \widehat{AM}$$

$$2x = 220^\circ - 16^\circ \Rightarrow x = \frac{204^\circ}{2} = 102^\circ$$

(هنرمه - ۱۶ صفحه)

-۱۳۷- کمانهای مخصوص بین دو وتر موازی با هم برابرند و بر عکس از دو وتر نابرابر آنکه بزرگ‌تر است، به مرکز دایره نزدیک‌تر است و بر عکس. از طرفی به سادگی می‌توان با رسم یک شکل نادرستی مورد ریشه نشانید. «۳» و «۴» را نیز نتیجه گرفت. با توجه به مطالب فوق، فقط مورد اول صحیح است.

(محمد پور احمدی)

-۱۴۶

می دانیم:

$$\sim (\forall x ; p(x)) \equiv \exists x ; \sim p(x)$$

$$\sim (\exists x ; p(x)) \equiv \forall x ; \sim p(x)$$

در نتیجه:

$$\sim (\exists n \in N ; (2^n)^2 + 1 \in P) \equiv \forall n \in N ; (2^n)^2 + 1 \notin P$$

$$n = 1 \Rightarrow (2^1)^2 + 1 = 5 \in P$$

بنابراین ارزش نقیض گزاره، نادرست است.

(آمار و احتمال - صفحه های ۱۵ و ۱۶)

(سید عادل فسینی)

-۱۴۷

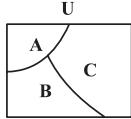
سور وجودی $\exists$ ، «وجود دارد» یا «به ازای برخی مقادیر» و نقیض ترکیب عطفی دو گزاره، ترکیب فصلی است که «یا» خوانده می شود. همچنین گزاره ها نیز نقیض می شوند. بنابراین گزینه «۳» صحیح است.

(آمار و احتمال - صفحه های ۱۵ تا ۱۶)

(مرتضی فویم علوی)

-۱۴۸

با توجه به نمودار و زیر داریم:

$$\gamma n(A) = \gamma n(B) = \gamma n(C) = k$$

$$\Rightarrow n(A) + n(B) + n(C) = 12 \Rightarrow \frac{k}{3} + \frac{k}{6} + \frac{k}{2} = 12$$

$$\Rightarrow \frac{4k + 2k + 6k}{12} = 12 \Rightarrow k = 12$$

$$\Rightarrow n(A) = \frac{k}{3} = 4, \quad n(C) = \frac{k}{2} = 6 \Rightarrow n(A \cup C) = 4 + 6 = 10$$

(آمار و احتمال - صفحه ۱۶)

(مرتضی فویم علوی)

-۱۴۹

$$A = \{\}, \quad B = \{2\}, \quad C = \{2, \{1\}\} \quad \text{گزینه ۱:}$$

$$A = \{\}, \quad B = \{1, 2\}, \quad C = \{1, 3\} \quad \text{گزینه ۲:}$$

$$A = \{\}, \quad B = \{\{1\}\}, \quad C = \{1, 2, 4\} \quad \text{گزینه ۳:}$$

گزینه «۴»: اگر A عضوی در B باشد، چون B زیرمجموعه C است، یعنی تمامی عضوهای B (از جمله A) در C هستند و امکان ندارد که A عضو C نباشد.

(آمار و احتمال - مشابه تمرين ۵ صفحه ۲۵)

(مهدی محمدی نویسی)

-۱۵۰

$$\left. \begin{array}{l} A \subseteq B \\ A \subseteq B' \end{array} \right\} \Rightarrow A \subseteq (B \cap B') \Rightarrow A \subseteq \emptyset \xrightarrow{\emptyset \subseteq A} A = \emptyset$$

(آمار و احتمال - صفحه های ۲۲ تا ۲۳)

آمار و احتمال

-۱۴۱

(محمد پور احمدی)

p	q	$\sim q$	$\sim q \Rightarrow p$
د	د	ن	د
د	ن	د	د
ن	د	ن	د
ن	ن	د	ن

(آمار و احتمال - صفحه های ۱۵ تا ۱۶)

-۱۴۲

(امیر هوشمند فمسه)

برای درست بودن گزاره مورد نظر باید ارزش $q \Rightarrow r$ و $p \Rightarrow q$ درست باشد. اگر p نادرست باشد، q و r هر چه باشند، گزاره های $p \Rightarrow q$ و $q \Rightarrow r$ به انتقای مقدم درست هستند که شامل ۴ حالت می شود و اگر p درست باشد، گزاره های $p \Rightarrow q$ و $p \Rightarrow r$ در صورتی درست هستند که شامل ۱ حالت می شود.

(آمار و احتمال - صفحه های ۱۵ تا ۱۶)

-۱۴۳

(امیر فسین ابو محبوب)

عبارت $(x - \frac{1}{x})$ به ازای $x = 1$ و $x = -1$ ، برابر صفر شده و به ازای $x = 0$ تعریف نشده است. بنابراین گزاره سوری در گزینه «۴» نادرست است. برای سایر گزینه ها داریم:

گزینه «۱»: $(-1)^3 = -1$, $0^3 = 0$, $1^3 = 1$

گزینه «۲»: $(-1)^2 > -1$

گزینه «۳»: $2^{-1} \geq -1 + 1$, $2^0 \geq 0 + 1$, $2^1 \geq 1 + 1$

(آمار و احتمال - صفحه های ۱۵ تا ۱۶)

-۱۴۴

(علیرضا وايقاني)

گزاره های «ب» و «ت» صحیح آند.

مثال نقض برای گزاره های دیگر به صورت زیر است:

گزاره «الف»:

$$x = 0 \Rightarrow 0^2 > 0$$

گزاره «پ»:

$$x = 1 \Rightarrow x + \frac{1}{x} = 2 > 2$$

(آمار و احتمال - صفحه های ۱۵ تا ۱۶)

-۱۴۵

(سید وحید ذوالقدری)

می دانیم نقیض گزاره سوری $(p(x) \Rightarrow \forall x \in (-\infty, 0) ; x + \frac{1}{x} \leq -2)$ هم ارز است با: $\exists x ; \sim p(x)$ پس نقیض $\exists x \in (-\infty, 0) ; x + \frac{1}{x} \leq -2$ معادل است با:

$$\exists x \in (-\infty, 0) ; \sim (x + \frac{1}{x} \leq -2)$$

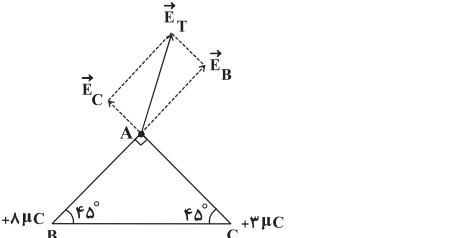
که این گزاره معادل $\exists x \in (-\infty, 0) ; x + \frac{1}{x} > -2$ می باشد.

(آمار و احتمال - صفحه های ۱۵ و ۱۶)

می‌تواند میدان الکتریکی برایند ناشی از بارهای q_2 و q_3 را حثتی کند. در این صورت برایند میدان‌های الکتریکی ناشی از مجموعه بارها در نقطه B می‌تواند صفر شود.

(ممدرسین معجزه‌یان)

-۱۵۵

برای به دست آوردن بردار میدان الکتریکی برایند در نقطه A، بار آزمون مثبت را در نقطه A قرار می‌دهیم و میدان ناشی از بارهای q_B و q_C مطابق شکل فوق می‌شود. با توجه به متساوی‌الساقین بودن مثلث، فاصله هر ۲ بار از نقطه A برابر می‌باشد. ولی به علت این‌که اندازه بار q_B بزرگ‌تر از اندازه q_C است، در نتیجه میدان الکتریکی ناشی از آن نیز بزرگ‌تر خواهد بود و بردار برایند میدان به سمت بردار بزرگ‌تر $\vec{E}_B$ متمایل خواهد بود. بنابراین گزینه «۲» صحیح است.

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۶ تا ۱۷)

(کاظم شاهمنکی)

بزرگی میدان الکتریکی ناشی از بار q در فاصله a برابر $E_+ = k \frac{q}{a^2}$ است. وجه آن رو به بالا است از آن جا که بار $-q$ به فاصله $3a$ از نقطه A قرار دارد، بزرگی میدان الکتریکی ناشی از آن به صورت زیر به دست می‌آید:

$$E_- = k \frac{q}{(3a)^2} = \frac{1}{9} k \frac{q}{a^2}$$

به سمت پایین

$$E_A = E_+ - E_- = k \frac{q}{a^2} - \frac{1}{9} k \frac{q}{a^2} = \frac{8}{9} k \frac{q}{a^2}$$

$$\frac{k = \frac{1}{4\pi\epsilon_0}}{E_A = \frac{8}{9} \times \frac{1}{4\pi\epsilon_0 a^2} q = \frac{8q}{9\pi\epsilon_0 a^2}}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۶ تا ۱۷)

(ممدرسان عباسی)

$$\left. \begin{array}{l} q_A = +8\mu C \\ q_B = +4\mu C \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{تماس اول}} q'_A = q'_B = \frac{8+4}{2} = +6\mu C \\ q_C = -4\mu C$$

$$\xrightarrow{\text{تماس دوم}} q''_A = q'_C = \frac{(+6)+(-4)}{2} = +1\mu C$$

$$F \propto |q_1||q_2| \Rightarrow \frac{F'}{F} = \frac{|q''_A||q'_B|}{|q_A||q_B|} = \frac{1 \times 6}{8 \times 4} = \frac{3}{16}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۶ تا ۱۷)

می‌تواند میدان الکتریکی برایند ناشی از بارهای q_2 و q_3 را حثتی کند.

-۱۵۶

(پیتا فورشید)

انهای مثبت سری		
پشم		
کهربا		
لاسیک		
انهای منفی سری		

-۱۵۱

با مالش لاستیک به کهربا، الکترون‌ها از کهربا به لاستیک منتقل می‌شوند. در نتیجه کهربا دارای بار مثبت می‌شود و با تماس میله با الکتروسکوپ خنثی، الکتروسکوپ نیز دارای بار مثبت می‌شود.

با مالش میله کهربای خنثی با پشم، الکترون‌ها از پشم به کهربا می‌روند و میله دارای بار منفی می‌شود. با نزدیک کردن میله به کلاهک ممکن است دو اتفاق بیفتد:

- اندازه بار میله کمتر از اندازه بار الکتروسکوپ باشد $\Leftarrow$ قسمتی از بارهای منفی کلاهک به ورقه‌ها می‌روند و ورقه‌ها به هم نزدیک می‌شوند. در این حالت ورقه‌ها بار مثبت دارند.

- اندازه بار میله بیشتر از اندازه بار الکتروسکوپ باشد $\Leftarrow$ باهای منفی بیشتر از اندازه بار الکتروسکوپ باشند $\Leftarrow$ بارهای منفی بیشتری به ورقه‌ها می‌روند به طوری که ورقه‌ها بسته شده و در اثر منفی شدن ورقه‌ها دوباره باز می‌شوند. در این حالت ورقه‌ها بار منفی دارند.

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۶ تا ۱۷)

-۱۵۲

(سیاوش فارسی)

با توجه به این‌که تراکم خطوط میدان الکتریکی اطراف بار q_1 بیشتر است، اندازه بار q_1 از بار q_2 بزرگ‌تر است. چون خطوط میدان الکتریکی از بار q_2 خارج شده و به بار q_1 داخل شده‌اند، بنابراین بار q_2 بار مثبت دارند. (فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

-۱۵۳

(سید امیر نیلوپن نهادی)

در میدان الکتریکی یکنواخت و غیریکنواخت، نسبت تغییرات انرژی پتانسیل الکتریکی به بار ذره در جایه‌جایی میان دو نقطه، به نوع و اندازه بار الکتریکی آن ذره بستگی ندارد و این مقدار برابر با اختلاف پتانسیل الکتریکی میان آن دو نقطه است.

$$\Delta V = V_2 - V_1 = \frac{\Delta U_E}{q}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

-۱۵۴

(کاظم شاهمنکی)

در نقطه A میدان الکتریکی تمام بارها به یک سو است (اگر بارها مثبت باشند، به طرف چپ و اگر بارها منفی باشند به طرف راست).

بنابراین میدان الکتریکی برایند ناشی از بارها نمی‌تواند صفر شود. در نقطه‌های C و D میدان الکتریکی دو تا از بارها به یک سو و میدان الکتریکی بار سوم در جهت مخالف است. از آن جا که در هر دو نقطه، میدان الکتریکی ناشی از بار q_2 به تنهایی از میدان الکتریکی بار سوم بیشتر است، بنابراین میدان الکتریکی در این نقاط نیز نمی‌تواند صفر شود. اما در نقطه B میدان الکتریکی ناشی از بارهای q_2 و q_3 به یک سو و میدان ناشی از بار q_1 در سمت مخالف است. به علت نزدیک بودن بار q_1 به نقطه B، میدان الکتریکی قوی تر ایجاد می‌کند به طوری که

$$\Rightarrow v_0 = \frac{m}{s}$$

(فیزیک - ۲ - صفحه های ۲۱ تا ۲۵)

(کتاب آبی)

-۱۶۱

خطوط میدان الکتریکی از بار q_1 خارج می شوند، پس بار q_1 مثبت است ($q_1 > 0$) و این خطوط وارد بار q_2 می شوند، بنابراین بار q_2 منفی است. (۰) از طرفی چون تراکم خطوط میدان الکتریکی در اطراف بار q_2 کمتر است، پس اندازه بار q_2 کوچکتر از اندازه بار q_1 است:

$$\begin{cases} q_1 > 0 \\ q_2 < 0 \\ |q_2| < |q_1| \end{cases}$$

همچنین در مسیر حرکت از نزدیکی بار q_1 تا نزدیکی بار q_2 ، تراکم خطوط میدان الکتریکی (اندازه میدان الکتریکی) ابتدا کم و سپس زیاد می شود. بنابراین اندازه نیروی کولنی وارد بر الکترون ابتدا کاهش و سپس افزایش می یابد.

(فیزیک - ۲ - صفحه های ۱۷ تا ۱۹)

(کتاب آبی)

-۱۶۲

$$E = k \frac{|q|}{r^2} \Rightarrow E_2 = \frac{E_1}{r_1^2} = \left(\frac{r_1}{r}\right)^2 \Rightarrow \frac{25}{16} = \left(\frac{r+10}{r}\right)^2$$

$$\Rightarrow \frac{5}{4} = \frac{r+10}{r} \Rightarrow r = 40 \text{ cm}$$

(فیزیک - ۲ - صفحه های ۱۳ و ۱۴)

(کتاب آبی)

-۱۶۳

$$\begin{cases} |\Delta V| = Ed \Rightarrow E = \frac{|\Delta V|}{d} \Rightarrow F = \frac{|\Delta V|}{d} |q| = \frac{V|q|}{d} \\ F = E|q| \end{cases}$$

(فیزیک - ۲ - صفحه های ۱۹ تا ۲۱)

(کتاب آبی)

-۱۶۴

$$F_E = mg \Rightarrow |q|E = mg$$

$$\Rightarrow |q| = \frac{mg}{E} = \frac{1 \times 10^{-3} \times 10}{500}$$

$$\Rightarrow |q| = \frac{1}{5} \times 10^{-4} C = 0.2 \times 10^{-4} C \Rightarrow |q| = 2 \times 10^{-5} C$$

(فیزیک - ۲ - صفحه های ۱۹ تا ۲۱)

(کتاب آبی)

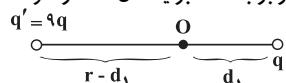
-۱۶۵

$$F_{21} = k \frac{|q_2||q_1|}{r_{21}^2} = 9 \times 10^9 \times \frac{8 \times 10^{-6} \times 2 \times 10^{-6}}{(4 \times 10^{-2})^2} = 90 N$$

$$\Rightarrow \vec{F}_{21} = -90 \vec{j} (N)$$

(فسرو ارجاعی فردا)

چون دو بار همان هستند، میدان الکتریکی برایند در نقطه ای بین دو بار و روی خط وصل آنها برابر با صفر می شود. اگر این نقطه را O بنامیم، باید اندازه میدان دو بار در نقطه O برابر باشد تا برایند آنها صفر شود.

$$E = E' \Rightarrow \frac{k|q|}{d_1^2} = \frac{k \times 9|q|}{(r-d_1)^2} \Rightarrow \frac{1}{d_1^2} = \frac{9}{(r-d_1)^2}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{d_1^2} = \frac{9}{r^2 - 2rd_1 + d_1^2} \Rightarrow d_1 = \frac{r}{\sqrt{4 - \frac{2r}{d_1}}} \quad (1)$$

در حالت دوم نیز باید اندازه میدان دو بار در نقطه O' برابر باشد تا برایند آنها صفر شود.

$$E = E' \Rightarrow \frac{k|q|}{(3r-d_2)^2} = \frac{k \times 9|q|}{d_2^2} \Rightarrow \frac{1}{(3r-d_2)^2} = \frac{9}{d_2^2}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{(3r-d_2)^2} = \frac{9}{d_2^2} \Rightarrow d_2 = \frac{9}{4}r \quad (2)$$

$$\frac{d_2}{d_1} = \frac{\frac{9}{4}r}{\frac{1}{4}r} = 9$$

(فیزیک - ۲ - صفحه های ۱۰ تا ۱۶)

(سید علی میرنوری)

از آنجا که الکترون بعد از رها شدن به طور خودبه خود به سمت راست می رود، جهت میدان الکتریکی به طرف چپ است. (چون الکترون (با بار منفی) بعد از رها شدن به طور خودبه خود در خلاف جهت خطوط میدان الکتریکی جابه جا می شود)، بنابراین طبق قضیه کار و انرژی جنبشی داریم:

$$W_t = K_C - K_B = 1/8 \times 10^{-12} - 2 \times 10^{-12}$$

$$\Rightarrow \Delta K = 1/6 \times 10^{-12} J$$

طبق اصل پایستگی انرژی مکانیکی داریم:

$$\Delta U = -\Delta K = -1/6 \times 10^{-12} J$$

$$\Delta U = q\Delta V \Rightarrow -1/6 \times 10^{-12} = -1/6 \times 10^{-19} \Delta V$$

$$\Rightarrow \Delta V = 10^7 V$$

(فیزیک - ۲ - صفحه های ۱۹ و ۲۱ تا ۲۵)

(فسرو ارجاعی فردا)

طبق قضیه کار و انرژی جنبشی، کار برایند نیروهای وارد بر ذره با تغییر در انرژی جنبشی می باشد. چون نیرو در خلاف جهت جابه جایی به ذره وارد می شود کار آن منفی است.

$$(\cos 180^\circ = -1)$$

$$W_t = W_E = \frac{1}{2} m(v^2 - v_0^2) \quad (1)$$

$$W_E = -Fd = -E|q|d \quad (2)$$

$$\Rightarrow -E|q|d = \frac{1}{2} m(v^2 - v_0^2)$$

$$\Rightarrow -(2 \times 10^{15}) \times (8 \times 10^{-9}) \times (20 \times 10^{-2}) = \frac{1}{2} \times (4 \times 10^{-9})(v^2 - v_0^2)$$

بنابراین چون $\vec{E}_2$ و $\vec{E}_5$ هم راستا، هماندازه و در خلاف جهت هم‌اند، اثر هم را خنثی می‌کنند.

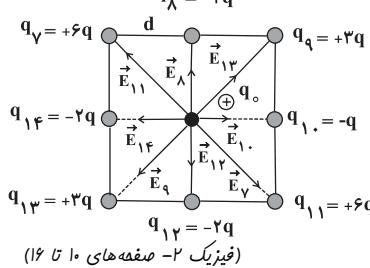
$$\begin{cases} E = k \frac{|q|}{r^2} \\ |q_3| = |q_6| = q \Rightarrow E_3 = E_6 \\ r_3 = r_6 = \frac{d}{2} \end{cases}$$

بنابراین چون $\vec{E}_3$ و $\vec{E}_6$ هم راستا، هماندازه و در خلاف جهت هم‌اند، اثر هم را خنثی می‌کنند. در نتیجه میدان برایند کلی ناشی از مربع کوچک در نقطه P صفر است.

حال مربع بزرگ‌تر را در نظر می‌گیریم: با همان استدلال بالا میدان‌های $\vec{E}_7$ و $\vec{E}_{11}$ ، $\vec{E}_8$ و $\vec{E}_{13}$ ، $\vec{E}_{12}$ و $\vec{E}_{10}$ به ترتیب اثر یکدیگر را در نقطه P خنثی می‌کنند و فقط میدان‌های $\vec{E}_{14}$ باقی می‌مانند، بنابراین داریم:

$$\begin{aligned} E_{10} &= k \frac{|q_{10}|}{r^2} = k \frac{q}{d^2} \Rightarrow \vec{E}_{10} = \frac{kq}{d^2} \vec{i} \\ E_{14} &= k \frac{|q_{14}|}{r^2} = k \frac{2q}{d^2} \Rightarrow \vec{E}_{14} = -\frac{2kq}{d^2} \vec{i} \\ \Rightarrow \vec{E}_P &= \vec{E}_{10} + \vec{E}_{14} = \frac{kq}{d^2} \vec{i} - \frac{2kq}{d^2} \vec{i} \Rightarrow \vec{E}_P = -\frac{kq}{d^2} \vec{i} \end{aligned}$$

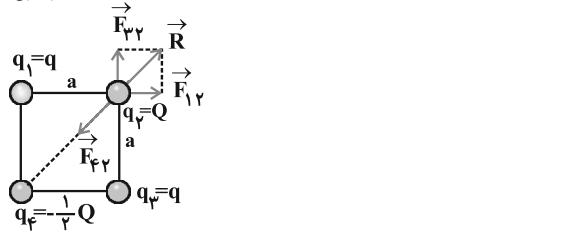
$$\Rightarrow E_P = k \frac{q}{d^2}, \quad q_A = -2q$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(کتاب آموزشی)

-۱۶۸

بارهای q_2 و q_4 مطابق شکل یکدیگر را جذب می‌کنند بنابراین برای این که برایند نیروهای وارد بر بار q_2 صفر شود، حتماً باید بارهای q_1 و q_2 همان‌نام باشند تا برایند نیروهای $\vec{F}_{32}$ و $\vec{F}_{12}$ یعنی همان $\vec{R}$ بتوانند اثر q_2 را خنثی کند.

$$\begin{aligned} F &= F_{12} = F_{32} = k \frac{|q||Q|}{a^2} \\ \Rightarrow R &= \sqrt{F_{12}^2 + F_{32}^2} = \sqrt{F^2 + F^2} = \sqrt{2}F \end{aligned}$$

$$F_{31} = k \frac{|q_3||q_1|}{r_{31}^2} = 9 \times 10^9 \times \frac{6 \times 10^{-6} \times 2 \times 10^{-6}}{(3 \times 10^{-2})^2} = 120 \text{ N}$$

$$\Rightarrow \vec{F}_{31} = +120\vec{i} (\text{N})$$

$$\Rightarrow \vec{F}_{T1} = \vec{F}_{21} + \vec{F}_{31} = 120\vec{i} - 90\vec{j} (\text{N})$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۵ تا ۱۰)

(کتاب آموزشی)

-۱۶۹

چون با حذف یکی از بارها، میدان الکتریکی در وسط فاصله بین دو بار از $\vec{E}_1$ به $\vec{E}_1$ تبدیل شده است، یعنی در واقع با حذف یکی از بارها میدان تغییر جهت داده است. بنابراین میدان‌های الکتریکی دو بار در نقطه M حتماً مختلف‌الجهت هستند. بنابراین دوبار حتماً همان‌نم استند.

حالات اول:

$$\begin{cases} \vec{E}_M = \vec{E}_A + \vec{E}_B \\ \vec{E}_M = \vec{E}_1 \end{cases} \Rightarrow \vec{E}_A + \vec{E}_B = \vec{E}_1 \quad (1)$$

حالات دوم:

$$\begin{cases} \vec{E}'_M = \vec{E}_B \\ \vec{E}'_M = -\vec{E}_1 \end{cases} \Rightarrow \vec{E}_B = -\vec{E}_1 \quad (2)$$

$$\xrightarrow{(1), (2)} \vec{E}_A = 2\vec{E}_1, \quad \vec{E}_B = -\vec{E}_1 \Rightarrow E_A = 2E_B$$

$$\Rightarrow \frac{|q_A|}{d^2} = \frac{2|q_B|}{d^2} \Rightarrow |q_B| = \frac{1}{2}|q_A|$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

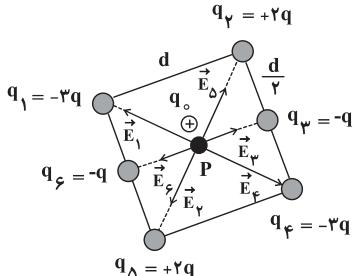
(کتاب آموزشی)

-۱۶۷

با مربع کوچک‌تر شروع می‌کنیم.

$$\begin{cases} E = k \frac{|q|}{r^2} \\ |q_1| = |q_4| = 2q \Rightarrow E_1 = E_4 \\ r_1 = r_4 = \frac{d\sqrt{2}}{2} \end{cases}$$

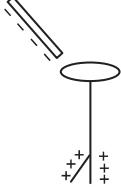
بنابراین چون $\vec{E}_1$ و $\vec{E}_4$ هم راستا، هماندازه و در خلاف جهت هم‌اند، اثر هم را خنثی می‌کنند.

$$\begin{cases} E = k \frac{|q|}{r^2} \\ |q_2| = |q_5| = 2q \Rightarrow E_2 = E_5 \\ r_2 = r_5 = \frac{d\sqrt{2}}{2} \end{cases}$$

با نزدیک کردن میله به کلاهک ممکن است دو اتفاق بیفتد:

- اندازه بار میله کمتر از اندازه بار الکتروسکوپ باشد $\Leftrightarrow$ قسمتی از بارهای منفی روی کلاهک به ورقه‌ها می‌روند و ورقه‌ها به هم نزدیک می‌شوند. در این حالت ورقه‌ها بار مثبت دارند.

- اندازه بار میله بیشتر از اندازه بار الکتروسکوپ باشد $\Leftrightarrow$ بارهای منفی بیشتر به ورقه‌ها می‌روند به طوری که ورقه‌ها بسته شده و در اثر منفی شدن ورقه‌ها دوباره باز می‌شوند. در این حالت ورقه‌ها بار منفی دارند.

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۵ تا ۲۵)

(فسرو ارجوانی خود)

-۱۷۲

وقتی از جسم دارای بار مثبت، تعدادی الکترون بگیریم، بار آن مثبت‌تر (بیشتر) می‌شود.

$$\Delta q = ne = 6 / 25 \times 10^{12} \times (1 / 6 \times 10^{-19}) = 10^{-6} C = 1 \mu C$$

بنابراین بار جسم $1 \mu C$ اضافه شده است. این مقدار بار $25 \times 10^{-6} C$ بوده است.

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۵ تا ۲۵)

(سعید منبری)

-۱۷۳

$$F_2 = \frac{k \left(\frac{q}{r^2} \right) \left(\frac{q}{r^2} \right)}{d^2} \Rightarrow F_2 = \frac{\frac{1}{4} k q^2}{\frac{4}{r^2}} = \frac{1}{24}$$

$$F_1 = \frac{k(2q)(3q)}{d^2}$$

نکته ۱: اگر دو جسم رسانای باردار مشابه را با هم تماس داده و جدا

کنیم بار هر کدام پس از تماس برابر $\frac{q_1 + q_2}{2}$ خواهد بود.

نکته ۲: منظور از دو جسم مشابه یعنی از نظر هندسی یکی باشند ولی می‌توانند بار متفاوت داشته باشند.

نکته ۳: در رابطه قانون کولن اندازه بارها را قرار می‌دهیم.
(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۹ تا ۲۳)

(کاظم شاهمنکی)

-۱۷۴

در نقطه A میدان الکتریکی تمام بارها به یک سو است (اگر بارها مثبت باشند، به طرف چپ و اگر بارها منفی باشند به طرف راست).

بنابراین میدان الکتریکی برایند ناشی از بارها نمی‌تواند صفر شود.

در نقطه‌های C و D میدان الکتریکی دو تا از بارها به یک سو و میدان الکتریکی بار سوم در جهت مخالف است. از آنجا که در هر دو نقطه، میدان الکتریکی ناشی از بار q_2 به تهایی از میدان الکتریکی بار سوم بیشتر است، بنابراین میدان الکتریکی ناشی از بارها نمی‌تواند صفر شود.

اما در نقطه B میدان الکتریکی ناشی از بارهای q_2 و q_3 به یک سو و میدان ناشی از بار q_1 در سمت مخالف است. به علت نزدیک بودن بار

$$\Rightarrow R = \sqrt{2k} \frac{|q||Q|}{a^2}$$

$$F_{42} = k \frac{|Q| - \frac{1}{2} |Q|}{(\sqrt{2a})^2} = \frac{1}{4} k \frac{|Q||Q|}{a^2}$$

$q_2 : R = F_{42}$ شرط صفر شدن برایند نیروهای وارد بر بار

$$\Rightarrow \sqrt{2k} \frac{|q||Q|}{a^2} = \frac{1}{4} k \frac{|Q||Q|}{a^2} \Rightarrow \sqrt{2} |q| = \frac{1}{4} |Q|$$

$$\Rightarrow \frac{Q}{q} = 4\sqrt{2}$$

چون بارهای q و Q همان‌اند.
(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۰ تا ۲۵)

(کتاب آمیز)

$$|\Delta V| = Ed \Rightarrow |\Delta V| = 3000 \times 2 \times 10^{-2} = 60 V$$

$$V_A > V_B \Rightarrow V_A - V_B = +60 V$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۲۳ تا ۲۴)

-۱۶۹

(کتاب آمیز)

چون پروتون از صفحه مثبت به سمت صفحه منفی حرکت می‌کند، پس انرژی پتانسیل الکتریکی آن کاهش می‌یابد.

$$\Delta U_E = -E |q| d = -10^4 \times 1 / 6 \times 10^{-19} \times 5 \times 10^{-2}$$

$$\Rightarrow \Delta U_E = -8 \times 10^{-17} J$$

طبق اصل پایستگی انرژی مکانیکی $\Delta K = -\Delta U_E = -(-8 \times 10^{-17})$

$$\Rightarrow \Delta K = +8 \times 10^{-17} J$$

$$\Delta K = K_2 - K_1 \xrightarrow[K_1=0]{v_1=0} \Delta K = K_2 = \frac{1}{2} mv^2$$

$$\Rightarrow 8 \times 10^{-17} = \frac{1}{2} \times 2 \times 10^{-27} v^2 \Rightarrow v^2 = 8 \times 10^{10}$$

$$\Rightarrow v = \sqrt{8 \times 10^{10}} = 2\sqrt{2} \times 10^5 \frac{m}{s}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۹ تا ۲۳)

فیزیک (۲) - موازی

(بیتا غورشیر)

-۱۷۱

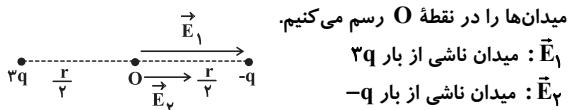
با مالش لاستیک به کهربا، الکترون‌ها از کهربا به لاستیک منتقل می‌شوند. در نتیجه کهربا دارای بار مثبت می‌شود و با تماس میله با الکتروسکوپ خنثی، الکتروسکوپ نیز دارای بار مثبت می‌شود.

انهای مثبت سری
پشم
کهربا
لاستیک
انهای منفی سری

با مالش میله کهربای خنثی با پشم، الکترون‌ها از پشم به کهربا می‌روند و میله دارای بار منفی می‌شود.

(محمدحسین مغزیان)

ابتدا شکل مربوط به سوال رسم می‌کنیم. فاصله بین دو بار r می‌باشد.

طبق رابطه $E = \frac{k|q|}{r^2}$ مشخص است که $E_1 = 3E_2$ (چرا که فاصله‌ها برابر و نسبت بارها برابر با ۳ است). میدان برایند در نقطه O :

$$E_T = E_1 + E_2 = 3E_2 + E_2 = 4E_2 = 180 \Rightarrow E_2 = 45 \frac{N}{C}$$

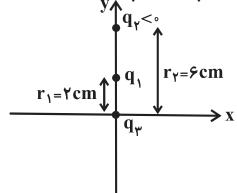
با حذف بار $3q$ ، فقط میدان E_2 باقی می‌ماند. بنابراین اندازه میدان

$$\text{برایند } \frac{N}{C} = 135 \quad 180 - 45 = 135$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(نیما نوروزی)

ابتدا جایگاه بارها را بر روی محور مختصات رسم می‌کنیم:

با توجه به این که q_3 در خارج از خط واصل q_1 و q_2 قرار دارد و در حالت تعادل است، پس بارهای q_1 و q_2 غیرهم‌نامند. در نتیجه بار q_1 حتماً مثبت است. داریم:

$$F_{13} = F_{23} \Rightarrow \frac{k|q_1||q_3|}{r_1^2} = \frac{k|q_2||q_3|}{r_2^2}$$

$$\Rightarrow |q_1| = \frac{9}{36} \Rightarrow |q_1| = 1\mu C \xrightarrow{q_1 > 0} q_1 = 1\mu C$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(مایه پغمری)

$$|q'| = |q| - 0 / 2 |q| = 0 / 8 |q| r' = r + \frac{25}{100} r = 1 / 25 r \Rightarrow r' = \frac{5}{4} r$$

$$\frac{E'}{E} = \frac{|q'|}{|q|} \times \frac{r}{r'} \Rightarrow \frac{E'}{E} = \frac{0 / 8 |q|}{|q|} \times \left(\frac{4}{5}\right)^2 = \frac{8}{10} \times \frac{16}{25} \Rightarrow \frac{E'}{E} = \frac{64}{125}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

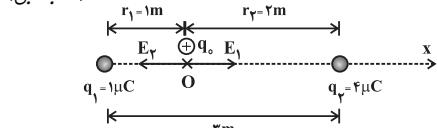
(کتاب آبی)

$$E = k \frac{|q|}{r^2} \Rightarrow \frac{E_2}{E_1} = \left(\frac{r_1}{r_2}\right)^2 \Rightarrow \frac{25}{160} = \left(\frac{r+10}{r}\right)^2$$

$$\Rightarrow \frac{5}{4} = \frac{r+10}{r} \Rightarrow r = 40 \text{ cm}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۰ و ۱۳)

(کتاب آبی)

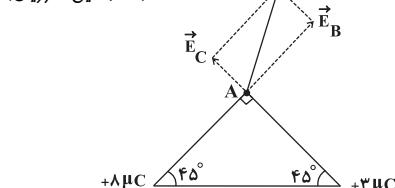
-۱۷۸

q_1 به نقطه B ، میدان الکتریکی قوی‌تری ایجاد می‌کند به طوری که می‌تواند میدان الکتریکی برایند ناشی از بارهای q_2 و q_3 را خنثی کند.

در این صورت برایند میدان‌های الکتریکی ناشی از مجموعه بارها در نقطه B می‌تواند صفر شود. (فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(محمدحسین مغزیان)

-۱۷۹

برای به دست آوردن بردار میدان الکتریکی برایند در نقطه A ، بار آزمون

مثبت را در نقطه A قرار می‌دهیم و میدان ناشی از بارهای q_B و q_C مطابق شکل فوق می‌شود. با توجه به متساوی‌الساقین بودن مثلث، فاصله $2r$ بار از نقطه A برابر می‌باشد. ولی به علت این که اندازه بار q_B بزرگ‌تر از اندازه q_C است، در نتیجه میدان الکتریکی ناشی از آن نیز بزرگ‌تر خواهد بود و بردار برایند میدان به سمت بردار بزرگ‌تر یعنی $\vec{E}_B$ متمایل خواهد بود. بنابراین گزینه «۲» صحیح است. (فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(کاظم شاهمنکی)

بزرگی میدان الکتریکی ناشی از بار q در فاصله a برابر $E_+ = k \frac{q}{a^2}$ است.

و جهت آن رو به بالا است. از آن جا که بار $-q$ به فاصله $3a$ از نقطه A قرار دارد، بزرگی میدان الکتریکی ناشی از آن به صورت زیر به دست

$$E_- = k \frac{q}{(3a)^2} = \frac{1}{9} k \frac{q}{a^2}$$

به سمت پایین می‌باشد. (فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

به این ترتیب بزرگی میدان الکتریکی دوقطبی در نقطه A به صورت زیر قابل محاسبه است.

$$E_A = E_+ - E_- = k \frac{q}{a^2} - \frac{1}{9} k \frac{q}{a^2} = \frac{8}{9} k \frac{q}{a^2}$$

$$\frac{k}{4\pi\epsilon_0} \rightarrow E_A = \frac{8}{9} \times \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{q}{a^2} = \frac{2q}{9\pi\epsilon_0 a^2}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(محمدعلی عباسی)

-۱۷۷

$$q_A = +8\mu C \xrightarrow{\text{تماس اول}} q'_A = q'_B = \frac{8+4}{2} = +6\mu C \\ q_B = +4\mu C \xrightarrow{\text{A و B}} q_C = -4\mu C$$

$q_C = -4\mu C$

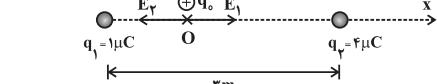
$$\frac{\text{تماس دوم}}{A \text{ و C}} \rightarrow q''_A = q'_C = \frac{(+) + (-)}{2} = +1\mu C$$

$$F \propto |q_1||q_2| \Rightarrow \frac{F'}{F} = \frac{|q''_A||q'_B|}{|q_A||q_B|} = \frac{1 \times 6}{8 \times 4} = \frac{3}{16}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

-۱۸۰

(کتاب آبی)

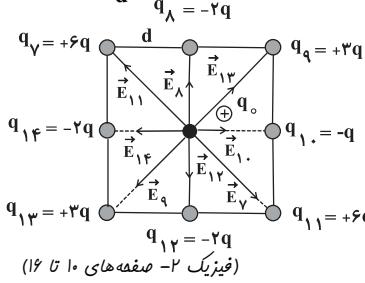
با همان استدلال بالا میدان‌های $\vec{E}_7$ و $\vec{E}_8$ و $\vec{E}_{11}$ و $\vec{E}_9$ و $\vec{E}_{13}$ باقی می‌مانند، بنابراین داریم:

$$E_{10} = k \frac{|q_{10}|}{r^2} = k \frac{q}{d^2} \Rightarrow \vec{E}_{10} = \frac{kq}{d^2} \vec{i}$$

$$E_{14} = k \frac{|q_{14}|}{r^2} = k \frac{\gamma q}{d^2} \Rightarrow \vec{E}_{14} = -\frac{\gamma kq}{d^2} \vec{i}$$

$$\Rightarrow \vec{E}_P = \vec{E}_{10} + \vec{E}_{14} = \frac{kq}{d^2} \vec{i} - \frac{\gamma kq}{d^2} \vec{i} \Rightarrow \vec{E}_P = -\frac{kq}{d^2} \vec{i}$$

$$\Rightarrow E_P = k \frac{q}{d^2}$$

(کتاب آموزشی)

با مالش میله شیشه‌ای با پارچه کتان، میله دارای بار مثبت می‌شود و با مالش میله پلاستیکی با پارچه پشمی، میله دارای بار منفی می‌شود. مطابق شکل چون دو کره به هم چسبیده‌اند، با نزدیک کردن هر یک از میله‌ها بار منفی در کره A و بار مثبت در کره C القا می‌شود. حال با جدا کردن دو کره و سپس دور کردن میله‌های باردار، کره B را با کره A تماس می‌دهیم. در این صورت بار $\frac{-Q}{2}$ از کره A به کره B منتقل

می‌شود. پس بار کره A $\frac{-Q}{2}$ و بار کره B $\frac{-Q}{2}$ نیز می‌شود.

حال اگر کره B را به کره C تماس دهیم $\frac{-Q}{2}$ بار کره B توسط

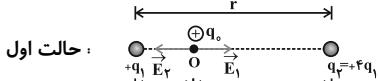
بار کره C $\frac{+Q}{2}$ خنثی شده و بار $\frac{+Q}{2}$ برای کره‌های C و B باقی می‌ماند و این بار به نسبت مساوی بین کره‌های B و C تقسیم

می‌شود، یعنی بار کره B در نهایت $\frac{+Q}{4}$ می‌شود.

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(کتاب آموزشی)

فرض کنیم بارها مثبت باشند: چون بارها همان‌اند میدان الکتریکی برایند در نقطه‌ای روی باره خط واصل بین دو بار و نزدیک به بار با اندازه کوچک‌تر صفر خواهد شد.

$$\vec{E} = 0 \Rightarrow \vec{E}_1 + \vec{E}_2 = 0 \Rightarrow \vec{E}_1 = -\vec{E}_2 \Rightarrow |\vec{E}_1| = |\vec{E}_2|$$

$$E_1 = k \frac{|q_1|}{r^2} = k \times 10^9 \times \frac{1 \times 10^{-6}}{1^2} = 9 \times 10^3 \frac{N}{C}$$

$$\Rightarrow \vec{E}_1 = 9 \times 10^3 \frac{N}{C} \vec{i}$$

$$E_2 = k \frac{|q_2|}{r^2} = k \times 10^9 \times \frac{4 \times 10^{-6}}{2^2} = 9 \times 10^3 \frac{N}{C}$$

$$\Rightarrow \vec{E}_2 = -9 \times 10^3 \frac{N}{C} \vec{i}$$

$$\vec{E}_t = \vec{E}_1 + \vec{E}_2 = 9 \times 10^3 \vec{i} - 9 \times 10^3 \vec{i} \Rightarrow E_t = 0$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(کتاب آموزشی)

$$F = \frac{k |q_1| |q_2|}{r^2} \xrightarrow{\text{بارها مشابه‌اند}} F = \frac{k |q|^2}{r^2}$$

$$F' = \frac{k |q'_1| |q'_2|}{r'^2} \Rightarrow F' = \frac{k |q| (|q| + \gamma)}{r'^2}$$

$$\Rightarrow \frac{F}{F'} = \frac{k \frac{|q|}{r^2}}{k \frac{|q| (|q| + \gamma)}{r'^2}} \Rightarrow \frac{F}{F'} = \frac{|q|}{|q| + \gamma}$$

$$\Rightarrow \frac{2}{3} = \frac{|q|}{|q| + 2} \Rightarrow 2|q| + 4 = 3|q| \Rightarrow |q| = 4 \mu C$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۵ تا ۷)

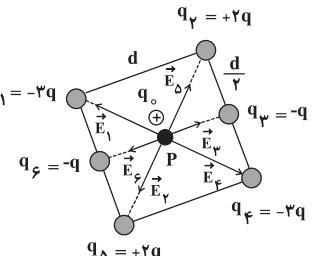
-۱۸۳

(کتاب آموزشی)

با مربع کوچکتر شروع می‌کنیم.

$$E = k \frac{|q|}{r^2}$$

$$|q_1| = |q_4| = 3q \Rightarrow E_1 = E_4 \quad q_1 = -3q \quad r_1 = r_4 = \frac{d\sqrt{2}}{2}$$

$$E = k \frac{|q|}{r^2}$$

$$|q_2| = |q_5| = 2q \Rightarrow E_2 = E_5 \quad r_2 = r_5 = \frac{d\sqrt{2}}{2}$$

بنابراین چون $\vec{E}_1$ و $\vec{E}_4$ هم راستا، هم اندازه و در خلاف راستا، هم اندازه و در خلاف جهت هم‌اند، اثر هم را خنثی می‌کنند.

$$E = k \frac{|q|}{r^2}$$

$$|q_3| = |q_6| = q \Rightarrow E_3 = E_6 \quad r_3 = r_6 = \frac{d}{2}$$

بنابراین چون $\vec{E}_2$ و $\vec{E}_5$ هم راستا، هم اندازه و در خلاف جهت هم‌اند، اثر هم را خنثی می‌کنند.

بنابراین چون $\vec{E}_3$ و $\vec{E}_6$ هم راستا، هم اندازه و در خلاف جهت هم‌اند، اثر هم را خنثی می‌کنند. در نتیجه میدان برایند کلی ناشی از مربع کوچک در نقطه P صفر است.

حال مربع بزرگ‌تر را در نظر می‌گیریم:

-۱۸۴

دو بار در نقطه M به طور قطع مختلف الجهت و در تیجه q_1 و q_2 ناهمنام هستند.

حالات اول

$$\vec{E}_M = \vec{E}_1 + \vec{E}_2 \Rightarrow \vec{E}_1 + \vec{E}_2 = \vec{E}$$

حالات دوم (q_1 حذف شده)

$$\vec{E}'_M = \vec{E}_2 \Rightarrow |\vec{E}'_M| = |\vec{E}_2| = -\frac{\vec{E}}{3} \Rightarrow \vec{E}_2 = -\frac{\vec{E}}{3}$$

$$\vec{E}_1 + \vec{E}_2 = \vec{E} \Rightarrow \vec{E}_1 = \vec{E} = \frac{\vec{E}}{3}$$

$$\begin{cases} \vec{E}_1 = \frac{\vec{E}}{3} \\ \vec{E}_2 = -\frac{\vec{E}}{3} \end{cases} \Rightarrow E_1 = \frac{4}{3} E_2 \Rightarrow k \frac{|q_1|}{r_1^3} = \frac{4}{3} k \frac{|q_2|}{r_2^3}$$

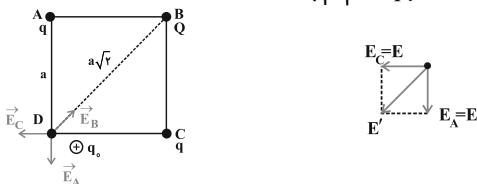
$$\Rightarrow \frac{|q_1|}{(\frac{d}{3})^3} = \frac{|q_2|}{(d + \frac{d}{3})^3} \Rightarrow \frac{4|q_1|}{d^3} = \frac{16|q_2|}{9d^3}$$

$$\Rightarrow \frac{|q_2|}{|q_1|} = \frac{36}{9} = \frac{4}{1} \text{ ناهمنام } q_2 \text{ و } q_1 \Rightarrow q_2 = -\frac{4}{1} q_1$$

(فیزیک ۲ - صفحه های ۱۰ تا ۱۶)

-۱۹۰

(کتاب آمیز) مطابق شکل برای آن که میدان الکتریکی برایند در رأس D مربع صفر شود، باید حتماً Q و q ناهمنام باشند.

$$E_A = k \frac{|q_A|}{r_A^3} = k \frac{|q|}{a^3} = E$$

$$E_C = k \frac{|q_C|}{r_C^3} = k \frac{|q|}{a^3} = E$$

$$\Rightarrow E' = \sqrt{E^2 + E^2} = \sqrt{2}E = \sqrt{2} \frac{k|q|}{a^3}$$

$$E_B = k \frac{|q_B|}{r_B^3} = k \frac{|Q|}{(a/\sqrt{2})^3} \Rightarrow E_B = \frac{1}{\sqrt{2}} \frac{k|Q|}{a^3}$$

$$\vec{E}_D = 0 \Rightarrow E' = E_B \Rightarrow \sqrt{2}k \frac{|q|}{a^3} = \frac{1}{\sqrt{2}} k \frac{|Q|}{a^3}$$

$$\Rightarrow \frac{|Q|}{|q|} = 2\sqrt{2} - \frac{|Q|}{|q|} \Rightarrow \frac{|Q|}{|q|} = -2\sqrt{2}$$

(فیزیک ۲ - صفحه های ۱۰ تا ۱۶)

$$\Rightarrow k \frac{|q_1|}{r_1^3} = k \frac{|q_2|}{r_2^3} \Rightarrow \frac{|q_1|}{d_1^3} = \frac{4|q_1|}{(r-d_1)^3}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{d_1} = \frac{2}{r-d_1} \Rightarrow 2d_1 = r \Rightarrow d_1 = \frac{r}{3}$$

حالات دوم

$$\vec{E}'_M = \vec{E}_2 \Rightarrow \vec{E}'_1 + \vec{E}'_2 = 0 \Rightarrow \vec{E}'_1 = -\vec{E}'_2 \Rightarrow |\vec{E}'_1| = |\vec{E}'_2|$$

$$\Rightarrow k \frac{|q_1|}{(r_1')^3} = k \frac{|q_2|}{(r_2')^3} \Rightarrow \frac{|q_1|}{(2r-d_1)^3} = \frac{4|q_1|}{d_1^3}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2r-d_1} = \frac{2}{d_1} \Rightarrow 2d_1 = 4r \Rightarrow d_1 = \frac{4r}{3} \Rightarrow \frac{d_1}{r} = \frac{4}{3}$$

فرضی که روی مثبت بودن علامت بارها کردیم تأثیری در نتیجه نهایی نخواهد داشت.

(فیزیک ۲ - صفحه های ۱۰ تا ۱۶)

-۱۸۷

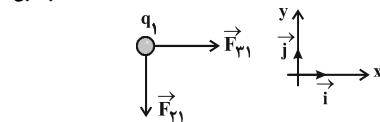
$$F = k \frac{|q_1||q_2|}{r^3} \Rightarrow \frac{F'}{F} = \frac{|q'_1||q'_2|}{|q_1||q_2|} \times \left(\frac{r'}{r}\right)^3$$

$$\Rightarrow \frac{F'}{F} = \frac{(|Q| - \frac{1}{r}|Q|)(|Q| + \frac{1}{r}|Q|)}{|Q||Q|} \times \left(\frac{r'}{r}\right)^3$$

$$\Rightarrow \frac{F'}{F} = \frac{|Q|^2 - \frac{1}{4}|Q|^2}{|Q|^2} \Rightarrow \frac{F'}{F} = \frac{3}{4} \Rightarrow F' = \frac{3}{4} F$$

(فیزیک ۲ - صفحه های ۱۰ تا ۱۶)

-۱۸۸

$$F_{21} = k \frac{|q_2||q_1|}{r_{21}^3} = 9 \times 10^9 \times \frac{8 \times 10^{-6} \times 2 \times 10^{-6}}{(4 \times 10^{-2})^3} = 90 N$$

$$\Rightarrow \vec{F}_{21} = -90 \hat{j} (N)$$

$$F_{31} = k \frac{|q_3||q_1|}{r_{31}^3} = 9 \times 10^9 \times \frac{6 \times 10^{-6} \times 2 \times 10^{-6}}{(3 \times 10^{-2})^3} = 120 N$$

$$\Rightarrow \vec{F}_{31} = +120 \hat{i} (N)$$

$$\vec{F}_{T1} = \vec{F}_{21} + \vec{F}_{31} = 120 \hat{i} - 90 \hat{j} (N)$$

(فیزیک ۲ - صفحه های ۱۰ تا ۱۶)

-۱۸۹

چون با حذف یکی از بارها میدان الکتریکی برایند در خارج از فاصله بین

دو بار از $\vec{E}$ به $-\frac{\vec{E}}{3}$ تبدیل شده است، یعنی در حقیقت با حذف یکی از بارها میدان برایند تغییر جهت داده است. بنابراین میدان های الکتریکی

(ممدر علی نیک پیما)

-۱۹۹

حالت فیزیکی در دمای اتاق $\leftarrow$ هر سه جامد هستند✓ سطح براق $\leftarrow$ Si و Sn (سطح کربن کدر است).- رسانایی الکتریکی $\leftarrow$ هر سه رسانایی الکتریکی دارند.- آرایش الکترونی لایه ظرفیت $\leftarrow$ هر سه در یک گروه قرار دارند. پس آرایش الکترونی لایه ظرفیت آنها یکسان است.✓ خرد شدن در اثر ضربه $\leftarrow$ C و Si در اثر ضربه خرد می‌شوند اما در اثر ضربه تغییر شکل می‌دهد و خرد نمی‌شود.

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۷ تا ۹)

(ایمان حسین نژاد)

-۲۰۰

دانشمندان برای هر اتم شعاعی درنظر می‌گیرند و آن را اندازه گیری می‌کنند.

(مسعود روستایی)

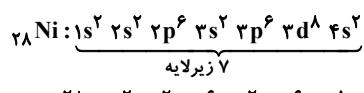
-۲۰۱

فلز آهن به کندی در هوای مرطوب با اکسیژن هوا واکنش می‌دهد و به زنگ آهن تبدیل می‌شود.

(رسول عابدین زواره)

-۲۰۲

بررسی عبارت‌ها:

تعداد الکترون‌های Zn²⁺ و Ni با هم برابر است اما آرایش الکترونی آنها یکسان نیست و تعداد زیرلایه‌های الکترونی آنها نیز با هم متفاوت است. (عبارت الف نادرست است.)Zn²⁺ با از دست دادن الکترون‌های زیرلایه ۴S خود به آرایش الکترونی گاز نجیب نمی‌رسد. (عبارت ب درست است.)

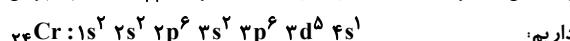
آرایش الکترونی اغلب کاتیون‌های فلزات واسطه شیبیه هیچ گاز نجیبی نیست، اما اسکاندیم با از دست دادن سه الکترون به آرایش الکترونی گاز نجیب آرگون می‌رسد. (عبارت پ نادرست است.)

کاتیون حاصل از فلزات اصلی اغلب به آرایش پایدار گاز نجیب می‌رسند (اما نه همه آنها مانند Pb²⁺, Sn²⁺, ...). (عبارت ت درست است.)

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۷ تا ۱۶)

(ایمان حسین نژاد)

-۲۰۳

چهارمین عنصر دسته d جدول دوره‌ای، عنصر Cr^{۲۴} است؛ بنابراین

$$\begin{cases} 12 = \text{تعداد الکترون‌ها با } 1=1 \\ 7 = \text{نسبت خواسته شده} \end{cases} \Rightarrow \frac{12}{7} = \text{تعداد الکترون‌ها با } 1=0$$

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۷ تا ۱۶)

شیمی (۲) - عادی

(مرتضی فوشکیش)

با گسترش دانش تجربی، شیمی‌دان‌ها به رابطه میان خواص مواد با عنصرهای سازنده آنها پی برند.

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۱ تا ۳)

-۱۹۱

(بهزاد تقی‌زاده)

میزان استخراج از منابع یک کشور نشان دهنده توسعه یافته تر بودن آن کشور نیست، زیرا احتمال دارد که این منابع به طور نادرست استفاده شوند.

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۲ تا ۵)

-۱۹۲

(میلاد کرمی)

ظرف صبحانه از خاک چینی و استکان شیشه‌ای از شن و ماسه ساخته شده است. سبزیجات و میوه‌ها با استفاده از کودهای نیتروژن، پتاسیم و فسفردار رشد می‌کنند.

(شیمی ۲ - صفحه ۱۴)

-۱۹۳

(بهزاد تقی‌زاده)

شیمی‌دان‌ها با مشاهده مواد و انجام آزمایش‌های گوناگون، آنها را دقیق بررسی می‌کنند. هدف همه این بررسی‌ها، یافتن اطلاعات بیشتر و دقیق تر درباره ویژگی‌ها و خواص مواد است.

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۶ تا ۸)

-۱۹۴

(ایمان حسین نژاد)

عنصرها در جدول دوره‌ای بر اساس بنیادی‌ترین ویژگی آنها یعنی عدد اتمی در دوره‌های مختلف و براساس شباهت خواص فیزیکی و شیمیایی در گروه‌های مختلف قرار گرفته‌اند؛ همچنین این عناصر برحسب رفتار خود در سه دسته شامل فلز، نافلز و شبه‌فلز قرار گرفته‌اند.

(شیمی ۲ - صفحه ۶)

-۱۹۵

(ایمان حسین نژاد)

به جز دیگر این گروه دارای سطح صیقلی و براق هستند.

(A = ۵)

هر ۶ عنصر گروه چهاردهم رسانای جریان الکتریسیته هستند. (B = ۶)

بنابراین نسبت خواسته شده در گزینه «۴» یافت شود.

توجه: عنصر کربن تنها نافلز رسانای جریان الکتریسیته می‌باشد.

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۷ تا ۱۶)

-۱۹۶

(ممدر عظیمیان زواره)

خلصت فلزی اتم B^۵ از بقیه عناصر بیشتر است، زیرا شاع اتمی بزرگ‌تری دارد و در گروه فلزهای قلایی قرار دارد.

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

-۱۹۷

(کسری عیدی پور)

در یک گروه از بالا به پایین و در یک دوره از راست به چپ، خاصیت فلزی و شاع اتمی افزایش می‌یابد.

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۹ و ۱۳)

-۱۹۸

* تمایل اتم X برای تبدیل شدن به کاتیون نسبت به اتم M بیشتر است.

* استخراج و تامین شرایط نگهداری فلز X دشوارتر از فلز M است.

* فلز X نسبت به فلز M در هوای مرطوب سریع تر واکنش می‌دهد.

* با توجه به این که واکنش پذیری فلز پناسنیم بیش تر از فلز آهن است؛ بنابراین فلزهای X و M به ترتیب می‌توانند پناسنیم و آهن باشند.

(شیمی ۲ - صفحه های ۲۰ تا ۲۲)

شیمی (۲) - موازی

(مرتضی فوش کیش)

-۲۱۱

با گسترش دانش تجربی، شیمی دانها به رابطه میان خواص مواد با عنصرهای سازنده آنها پی برند.

(شیمی ۲ - صفحه های ۱ تا ۳)

(بیزار تقی زاده)

-۲۱۲

میزان بهره برداری از منابع یک کشور نشان دهنده توسعه یافته تر بودن آن کشور نیست، زیرا احتمال دارد که این منابع به طور نادرست استفاده شوند.

(شیمی ۲ - صفحه های ۲ تا ۵)

(میلاد کرمی)

-۲۱۳

ظرف صحابه از خاک چینی و استکان شیشه ای از شن و ماسه ساخته شده است. سبزیجات و میوه ها با استفاده از کودهای نیتروژن، پتابسیم و فسفردار رشد می کنند.

(شیمی ۲ - صفحه ۳)

(بیزار تقی زاده)

-۲۱۴

شیمی دانها با مشاهده مواد و انجام آزمایش های گوناگون، آنها را دقیق بررسی می کنند. هدف همه این بررسی ها، یافتن اطلاعات بیش تر و دقیق تر درباره ویژگی ها و خواص مواد است.

(شیمی ۲ - صفحه های ۶ تا ۸)

(ایمان حسین نژاد)

-۲۱۵

عنصرها در جدول دوره ای بر اساس بنیادی ترین ویژگی آنها یعنی عدد اتمی در دوره های مختلف و بر اساس شbahat خواص فیزیکی و شیمیایی در گروه های مختلف قرار گرفته اند؛ همچنین این عناصر بر حسب رفتار خود در سه دسته شامل فلز، نافلز و شبیه فلز قرار گرفته اند.

(شیمی ۲ - صفحه ۶)

(ایمان حسین نژاد)

-۲۱۶

به جز عنصر کربن، ۵ عنصر دیگر این گروه دارای سطح صیقلی و براق هستند. ($A = 5$)

هر ۶ عنصر گروه چهاردهم رسانای جریان الکتریسیته هستند. ($B = 6$)

بنابراین نسبت خواسته شده در گزینه «۳» یافت می شود.

توجه: عنصر کربن تنها نافلز رسانای جریان الکتریسیته می باشد.

(شیمی ۲ - صفحه های ۷ تا ۹)

(علی مؤیدی)

طلاء فلزی پایدار و با واکنش پذیری ناچیز است. این فلز با گازهای موجود در هوای کره و مواد موجود در بدن انسان واکنش نمی دهد. به دیگر سخن این فلز تمایل زیادی به از دست دادن الکترون ندارد. (شیمی ۲ - صفحه ۱۷)

(رسول عابدینی زواره)

اغلب عناصر در طبیعت به شکل ترکیب یافت می شوند، هر چند برخی نافلزات مانند اکسیژن، نیتروژن، گوگرد و ... به شکل آزاد در طبیعت وجود دارند و وجود نمونه هایی از فلزات نقره، مس، پلاتین نیز در طبیعت گزارش شده است. البته در میان فلزات، تنها طلا به شکل کلوخه های رگه های زرد لابه لای خاک یافت می شود. (شیمی ۲ - صفحه ۱۸)

(موسی فیاط علی محمدی)

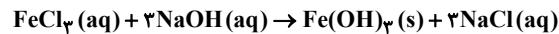
طبق متن صفحه ۱۸ کتاب درسی، جمله اول درست است.
بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۲»: آهن اغلب در طبیعت به شکل اکسید یافت می شود.

گزینه «۳»: برخی نافلزها مانند اکسیژن، نیتروژن و برخی فلزها مانند طلا به صورت آزاد در طبیعت یافت می شوند.

گزینه «۴»: در میان فلزها، تنها طلا به شکل کلوخه های رگه های زرد رنگ در لابه لای خاک یافت می شود. (شیمی ۲ - صفحه ۱۸)

(بیزار تقی زاده)

رسوب قرمز - قهوه ای رنگ
زنگ آهن Fe_3O_4 می باشد که در آن نیز Fe^{3+} حضور دارد.

(شیمی ۲ - صفحه های ۱۸ تا ۲۰)

(منصور سليمانی مکنان)

-۲۰۸

شكل درست گزینه های نادرست:
گزینه «۱»: ما نمی توانیم محلول نقره نیترات را در ظرفی از جنس روی نگهداری کنیم؛ پس می توان تیجه گرفت واکنش پذیری فلز روی از فلز نقره بیش تر است.

گزینه «۲»: در میان فلزات تنها طلا فقط به شکل آزاد و کلوخه ای در

طبیعت یافت می شوند. مس هم به صورت آزاد و هم به شکل ترکیب در طبیعت یافت می شود.

گزینه «۴»: هر چه واکنش پذیری فلزی بیش تر باشد، استخراج آن فلز دشوار تر است، بنابراین استخراج فلز سدیم سخت تر از فلز آهن است.

(شیمی ۲ - صفحه های ۱۸ تا ۲۱)

(بیژن باغبان زاده)

در بین عناصر، نافلزات فعال تمایل به گرفتن الکترون دارند و شکل صحیح جمله بیان شده به این صورت است: فلزات فعال تر تمایل بیش تری به از دست دادن الکترون دارند. (شیمی ۲ - صفحه ۲۱)

(مرتضی فوش کیش)

با توجه به این که واکنش میان فلز X و محلول MNO_3 انجام می شود، می توان تیجه گرفت که واکنش پذیری فلز X از فلز M بیش تر است و در نتیجه می توان گفت:

- ۲۱۷) $\frac{12}{7} = \frac{\text{تعداد الکترون‌ها}}{\text{تعداد خواسته شده}} \Rightarrow 7 = \text{تعداد الکترون‌ها}$ با $= 1$ است. $\left\{ \begin{array}{l} \text{تعداد الکترون‌ها} = 1 \\ \text{تعداد خواسته شده} = 12 \end{array} \right.$

(شیمی - ۲ صفحه‌های ۱۶ تا ۱۹)

-۲۱۸) در یک گروه از بالا به پایین و در یک دوره از راست به چپ، خاصیت فلزی اتم B ۵۵ از بقیه عناصر پیش تر است، زیرا شعاع اتمی بزرگ‌تر دارد و در گروه فلزی‌های قلایی قرار دارد.

(شیمی - ۲ صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

-۲۱۹) در یک گروه از بالا به پایین و در یک دوره از راست به چپ، خاصیت فلزی و شعاع اتمی افزایش می‌یابد.

(شیمی - ۲ صفحه‌های ۹ و ۱۳)

-۲۲۰) (محمدعلی نیکپیرما) حالت فیزیکی در دمای اتاق $\leftarrow$ هر سه جامد هستند.

✓ سطح براق $\leftarrow$ Sn و Si (سطح کربن کدر است).

- رسانایی الکتریکی $\leftarrow$ هر سه رسانایی الکتریکی دارند.

- آرایش الکترونی لایه ظرفیت $\leftarrow$ هر سه در یک گروه و بکسان خرد شدن در اثر ضربه $\leftarrow$ C و Si در اثر ضربه خرد می‌شوند اما Sn در اثر ضربه تغییر شکل می‌دهد و خردمنی شود.

(شیمی - ۲ صفحه‌های ۷ تا ۹)

-۲۲۱) (ایمان هسین‌نژاد) دانشمندان برای هر اتم شعاعی در نظر می‌گیرند و آن را اندازه گیری می‌کنند.

(شیمی - ۲ صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

-۲۲۲) (مسعود روستایی) فلز آهن به کندی در هوای مرطوب با اکسیژن هوا واکنش می‌دهد و به زنگ آهن تبدیل می‌شود.

(شیمی - ۲ صفحه ۱۳)

-۲۲۳) (ایمان هسین‌نژاد) به طور کلی در یک دوره، با افزایش عدد اتمی، اختلاف شعاع اتمی دو عنصر متالی کاهش می‌یابد.

(شیمی - ۲ صفحه ۱۴)

-۲۲۴) (ایمان هسین‌نژاد) عنصر C همان برم می‌باشد که در دمای K 473°C یا 200°C با گاز هیدروژن واکنش می‌دهد.

(شیمی - ۲ صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

-۲۲۵) (بهوان پناه هاتمی) عناصر A و B متعلق به گروه دوم جدول دوره‌ای هستند و تمایل به ایجاد یون دو بار مثبت دارند ولی چون عنصر B پایین تر قرار دارد، تمایل بیشتری برای ایجاد یون $2+$ دارد.

عنصر E و F، هر دو هالوژن (گروه ۱۷) هستند و تمایل به تشکیل یون یک بار منفی یا یون هالید دارند که عنصر بالاتر یعنی E تمایل بیشتری برای تشکیل یون هالید دارد. بیشترین شعاع اتمی مربوط به عنصر پایین تر گروه اول جدول دوره‌ای یعنی D 19 می‌باشد.

(شیمی - ۲ صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

-۲۲۶) (بیژن باغبان‌زاده) هر چه خاصیت فلزی یک فلز بیشتر باشد، تمایل آن برای از دست دادن الکترون و سرعت واکنش آن با اکسیژن هوا بیشتر است.

(شیمی - ۲ صفحه‌های ۹ و ۱۰)

-۲۲۷) (صادق در تومیان) اسکاندیم که نخستین عنصر واسطه است، در وسایل خانه مانند تلویزیون رنگی و برخی شیشه‌ها وجود دارد.

(شیمی - ۲ صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

-۲۲۸) (مرتضی فوشکیش) با توجه به این که در لایه سوم کاتیون X^{2+} ، 12 الکترون وجود دارد، بنابراین آرایش X^{2+} به زیرلایه d ختم می‌شود و در نتیجه کاتیون یک عنصر واسطه است که آرایش الکترونی کاتیون X^{2+} و عنصر X به صورت زیر خواهد بود:

$$X^{2+}: 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^4 + 2e^- \rightarrow X: 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^5 4s^1$$

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: $4s^1: 1e^-$: آخرین لایه $\rightarrow$ آخرين لایه

گزینه «۲»: $4s^2 4p^4: 6e^-$: آخرین لایه $\rightarrow$ آخرين لایه

گزینه «۳»: در اتم X، آخرين الکترون در زیرلایه d قرار می‌گيرد، بنابراین حاصل عبارت $n+1$ برای این الکترون برابر با 5 است.

گزینه «۴»: در اتم X، لایه ظرفیت به صورت $3d^5 4s^1$ است که مجموع عدد کواترومی اصلی (n) الکترون‌های لایه ظرفیت برابر باشد.

با $= 19 = (4 \times 4) + (5 \times 3)$ می‌باشد.

(شیمی - ۲ صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

-۲۲۹) (منصور سلیمانی ملکان) در دو ترکیب داده شده، در یکی آهن به شکل Fe^{3+} و در دیگری به شکل Fe^{2+} می‌باشد؛ بنابراین این دو کاتیون آرایش الکترونی متفاوتی خواهند داشت، در نتیجه تعداد الکترون‌های موجود در زیرلایه d آن‌ها نیز متفاوت است.

(شیمی - ۲ صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

-۲۳۰) (میلاد کرمی) برای ساخت یک عدد حلقه عروسی حدود سه تن پسمند ایجاد می‌شود. پس:

$$\text{پسمند} \times \frac{10^3 \text{ kg}}{1 \text{ ton}} \times \frac{1 \text{ ton}}{10^4 \text{ kg}} = ?$$

پسمند $\frac{10^3}{10^4} = 0.001$ حلقه

(شیمی - ۲ صفحه ۱۷)

-۲۳۱) (ایمان هسین‌نژاد) چهارمین عنصر دسته d جدول دوره‌ای، عنصر Cr_{44} است؛ بنابراین $Cr_{44}: 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^5 4s^1$

زمین‌شناسی

-۲۳۵

(سمیرا نیف پور)

پیدایش اولین گیاه گلدار و نیز انقراض دایناسورها مربوط به دوره کرتاسه است.

(زمین‌شناسی، آفرینش کیهان و تکوین زمین، صفحه ۱۷)

-۲۳۶

(روزبه اسماقیان)

در اول بهار خورشید بر مدار استوا قائم می‌تابد.

در اول تابستان خورشید بر مدار رأس السرطان قائم می‌تابد.

در اول پاییز خورشید بر مدار استوا قائم می‌تابد.

(زمین‌شناسی، آفرینش کیهان و تکوین زمین، صفحه ۱۴)

-۲۳۷

(روزبه اسماقیان)

کالکوپیریت با فرمول CuFeS_2 و گالن با فرمول PbS هر دو نوعی سولفید هستند.

(زمین‌شناسی، منابع معدنی و ذخایر انرژی، زیربنای تمدن و توسعه، صفحه ۳۹)

-۲۳۸

(سمیرا نیف پور)

طبق جدول ۲-۲- کتاب درسی که نشان دهنده غلظت کلارک عناصر فراوان در پوسته جامد زمین است، درصد برابسان جرم عنصر آلومینیم بیشتر از کلسیم و کلسیم بیشتر از پتاسیم است.

(زمین‌شناسی، منابع معدنی و ذخایر انرژی، زیربنای تمدن و توسعه، صفحه ۳۶)

-۲۳۹

(سمیرا نیف پور)

فلدسپارهای پلاژیوکلاز بیشترین درصد وزنی کانی‌های سازنده پوسته زمین را شامل می‌شوند.

(زمین‌شناسی، منابع معدنی و ذخایر انرژی، زیربنای تمدن و توسعه، صفحه ۳۸)

-۲۴۰

(روزبه اسماقیان)

نام برخی از عناصر ذخایر ماقمایی: Cr-Ni-Pt

نام برخی از عناصر ذخایر گرمایی: Cu-Pb-Zn-Mo

(زمین‌شناسی، منابع معدنی و ذخایر انرژی، زیربنای تمدن و توسعه، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

(لیلی نظیف)

$$3+1=4$$

-۲۴۱

 $p^2 \propto d^3$

$$p^2 = 4^3 \Rightarrow p^2 = 64 \Rightarrow p = 8$$

(زمین‌شناسی، آفرینش کیهان و تکوین زمین، صفحه ۱۲)

-۲۴۲

(لیلی نظیف)

F یک گسل است که لایه **D** و **E** را قطع کرده است. پس از همه آن‌ها جوانتر است. **A** اولین لایه تهشیش شده در این منطقه است.

(زمین‌شناسی، آفرینش کیهان و تکوین زمین، صفحه ۱۶)

-۲۴۳

(روزبه اسماقیان)

حدود ۴ میلیارد سال قبل، سنگ‌های آذرین به عنوان نخستین اجزای سنگ‌کره تشکیل شدند. سپس با فوران آتششان‌ها، گازهای مختلف مانند اکسیژن، هیدروژن، نیتروژن و گازهایی که از داخل زمین خارج شدند، هواکره را ایجاد کردند. سپس کره زمین سرددتر شد و بخار آب به صورت مایع درآمد و آب کره تشکیل شد. سپس چرخه آب باعث فرسایش سنگ‌ها و تشکیل رسوبات و سنگ‌های رسوبی شد و در ادامه با حرکت ورقه‌های سنگ‌کره و ایجاد فشار و گرمای زیاد در مناطق مختلف سنگ‌های دگرگونی به وجود آمدند.

(زمین‌شناسی، آفرینش کیهان و تکوین زمین، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

-۲۴۴

(سمیرا نیف پور)

در مرحله گسترش در محل شکاف ایجاد شده مواد مذاب خمیر کره به بستر اقیانوس رسیده و پشت‌های اقیانوسی تشکیل می‌شوند.

(زمین‌شناسی، آفرینش کیهان و تکوین زمین، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)